

PROGRAMACION DIDÁCTICA

CURSO 2022-23

“TROMBÓN” CARLOS SOTO SOBRADO

Departamento de Vento Metal

INDICE

1. Introducción.

2. Metodoloxía

3. Atención a diversidade

4. Temas transversais

4.1 Educación en valores

4.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación

(TIC's)

5. Actividades culturais e de promoción das ensinanza

6. Secuenciación dos cursos

6.1 Secuenciación do curso 1º Grao Elemental

6.1.1 Obxetivos

6.1.2 Contidos

6.1.3 Avaliacion

Criterios de avaliación

Mínimos esixibles

Procedementos e ferramentas de avaliación

Criterios de cualificación

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

6.1.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Probas extraordinarias.

6.1.5 Recursos didáctico

6.2 Secuenciación do curso 2º Grao Elemental

6.2.1 Obxetivos

6.2.2 Contidos

2.2.3 Avaliacion

Criterios de avaliación

Mínimos esixibles

Procedementos e ferramentas de avaliación

Criterios de cualificación

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

6.2.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Probas extraordinarias.

6.2.5 Recursos didácticos

6.3 Secuenciación do curso 3º Grao Elemental

6.3.1 Obxetivos

6.3.2 Contidos

6.3.3 Avaliacion

Criterios de avaliación

Mínimos esixibles

Procedementos e ferramentas de avaliación

Criterios de cualificación

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

6.3.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Probas extraordinarias.

6.3.5 Recursos didácticos

6.4 Secuenciación do curso 4º Grao Elemental

6.4.1 Obxetivos

6.4.2 Contidos

6.4.3 Avaliacion

Criterios de avaliación

Mínimos esixibles

Procedementos e ferramentas de avaliación

Criterios de cualificación

6.4.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Probas extraordinarias.

6.4.5 Recursos didácticos

6.5 Secuenciación do curso 1º Grao Profesional

6.5.1 Obxetivos

6.5.2 Contidos

6.5.3 Avaliacion

Criterios de avaliación

Mínimos esixibles

Procedementos e ferramentas de avaliación

Criterios de cualificación

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

6.5.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Probas extraordinarias.

6.5.5 Recursos didácticos

6.6 Secuenciación do curso 2º Grao Profesional

6.6.1 Obxetivos

6.6.2 Contidos

6.6.3 Avaliacion

Criterios de avaliación

Mínimos esixibles

Procedementos e ferramentas de avaliación

Criterios de cualificación

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

6.6.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Probas extraordinarias.

6.6.5 Recursos didácticos

6.7 Secuenciación do curso 3º Grao Profesional

6.7.1 Obxetivos

6.7.2 Contidos

6.7.3 Avaliacion

Criterios de avaliación

Mínimos esixibles

Procedementos e ferramentas de avaliación

Criterios de cualificación

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

6.7.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Probas extraordinarias.

6.7.5 Recursos didácticos

6.8 Secuenciación do curso 4º Grao Profesional

6.8.1 Obxetivos

6.8.2 Contidos

6.8.3 Avaliacion

Criterios de avaliación

Mínimos esixibles

Procedementos e ferramentas de avaliación

Criterios de cualificación

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

6.8.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Probas extraordinarias.

6.8.5 Recursos didácticos

6.9 Secuenciación do curso 5º Grao Profesional

6.9.1 Obxetivos

6.9.2 Contidos

6.9.3 Avaliacion

Criterios de avaliación

Mínimos esixibles

Procedementos e ferramentas de avaliación

Criterios de cualificación

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

6.9.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Probas extraordinarias.

6.9.5 Recursos didácticos

6.10 Secuenciación do curso 6º Grao Profesional

6.10.1 Obxetivos

6.10.2 Contidos

6.10.3 Avaliacion

Criterios de avaliación

Mínimos esixibles

Procedementos e ferramentas de avaliación

Criterios de cualificación

6.10.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Probas extraordinarias.

6.10.5 Recursos didácticos

7. Procedementos de avaliación e seguimento da programación,

homoxeneización e calibración

8. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento.

9. ANEXOS

- **Probas de acceso 1º de grao profesional.**
 - **Contidos**
 - **Criterios de avaliación**
- **Probas de acceso a outros cursos.**
 - **Contidos**

▪ **Criterios de avaliación**

- **Baremo de todas as materias para as probas de acceso aos cursos de 2º a 6º de Grao Profesional.**

-

- **Recital de premio de Fín de Grao Profesional.**

▪ **Criterios de Avaliación do Recital de Fin de Grao:**

- **2º Instrumento**
- **Clase colectiva**
- **Anexo COVID-19**

1.Introducción

Presentación e xustificación

A Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, establece no seu artigo 45 que as ensinanzas artísticas teñen coma finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais da música, e no artigo 48 preceptúa que as ensinanzas elementais de música terán as características e a organización que as administracións educativas determinen.

Ditas características veñen dictadas no posterior decreto de 27 de setembro. A finalidade do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música é promover a autonomía do alumnado para que a súa capacidade de expresión musical adquira a calidade artística necesaria que permita acceder ao grao profesional.

A presente programación dá concreción a dito decreto a nivel de aula, e será o documento polo que se desenrolen os diversos parámetros do traballo de aula dos docentes deste centro.

2. Metodoloxía

A interpretación musical é a meta e, como tal, implica o desenvolvemento da personalidade e a sensibilidade, xa que a música é moi especialmente o Trombón, e un vehículo de emocións.

O profesor/ como Titor do alumno/a, será guía e conselleiro, sendo este o principal protagonista na construción da súa personalidade artística. Así pois, a programación debería ser aberta, non rixida, potenciando a adaptación as características e necesidades do alumno/a dentro dun marco dunha ensinanza individualizada.

Atendendo aos alumnos/as con necesidades educativas especiais (atención a diversidade) que, no caso de requirir unha adaptación curricular, deberá facérselles cunha programación de actividades específicas encamiñadas a paliar no posible os problemas que xurdan, como poden ser alumnos/as con déficit intelectual ou altas capacidades, de nacións extranxeiras, diversidade de capacidades...

A súa vez o profesor/a deberá coñecer os coñecementos previos do alumno/a para, a partir da cal, desenvolver os Obxectivos e Contidos; isto coñécese como Método Didáctico.

A audición, repetición de exercicios, visualización de Dvd's...dará lugar a un diálogo-debate entre profesor/a e alumno/a co cal poderemos potenciar o respecto, a crítica(a vez que a autocrítica)...desta forma desenvolveremos o Método Dialéctico.

Darase especial importancia a interrelación dos diferentes contidos no trombón e do trombón relacionado con outras asinaturas como linguaxe musical, a traballar nas clases colectivas, e na de trombón, por exemplo.

Nas clases deberá existir un clima de distensión e relaxación para favorecer as verdadeiras características do alumno/a. É importante a súa vez, que exista unha interrelación entre os diferentes alumnos/as; toda esta relación repercutirá posteriormente nunha mellor interpretación en conxunto existindo unha maior complicidade entre eles.

O alumno/a deberá realizar os exercicios prácticos que o profesor propoña na clase, o cal é a base do Método Heurístico.

Pais, nais, alumno/a e profesor/a estarán en estreita relación ao longo do curso académico para asegurar un rendemento axeitado do alumno/a e no seu defecto tomar decisións, en canto a mecanismos de recuperación posibles.

Empregaranse todos os recursos dispoñibles entre aqueles de vangarda como poden ser recursos informáticos e da comunicación (TIC's)

Indicar tamén que o fin último da ensinanza musical, en xeral, é o desenvolvemento integral da personalidade do alumno/a.

A organización do tempo e espazos dispoñibles veñen definidos polas características físicas do edificio, e polos horarios da ensinanza obrigatoria. A xefatura de estudos elaborará o reparto de aulas e espazos do centro conforme crea convinte.

3. Atención a diversidade

3.1 Nas actividades de clase

Tendo en conta a diversidade do alumnado que imos atopar, deberemos ser flexibles na nosa metodoloxía.

Para alumnos que teñan problemas nos aspectos técnicos (son, articulacións, rexistros, etc) buscaremos reforzar o traballo. Exemplo: no caso do son formulácese o traballo de notas longas con diferentes dinámicas, buscando non forzar o son e unha amplitude no son para todo o rexistro traballado. Para alumnos con problemas de picado e articulacións traballaremos con escalas en figuras de corcheas cunha velocidade de negra =80 ata N= 120, desenvolvendo o manexo da vara e buscando o equilibrio sonoro en todo o rexistro traballado (dúas oitavas).

Para alumnos con problemas de graves ou agudos traballaremos con escalas baixando lentamente e pouco a pouco aumentando o rexistro, para o rexistro agudo á inversa, o traballo de intervalos achegásenos neste aspecto tamén de grande axuda. Tamén o estudio das pedais con regularidade achegásenos un son máis amplo e centrado.

Para os alumnos con facilidade formularíamos actividades de ampliación que poderían ser os mesmos exercicios basicamente pero con máis velocidade e ampliando o rexistro, traballar con metrónomo as escalas.

Tamén considero interesante realizar algunha sesión con algún especialista para todos os alumnos de G. Profesional tratando o tema do autocontrol e medo escénico no intre da interpretación musical, xa que neste grao ten moita importancia a interpretación ante público e o nivel das obras esixidas cada vez será maior.

3.2 Ó alumnado con necesidades específicas de apoio educativo

Ó Alumnado con Necesidades Específicas de apoio Educativo, denomínase así os tutorandos que sufren unha discapacidade física ou psíquica ou outro tipo de condición que obrigue a un tratamento específico.

Os arquetipos que podemos encontrarnos e ós que hay que prestar atención son :

3.2.1 Con incorporación tardía ó sistema educativo español. os problemas máis usuais veñen dados pola comprensión do idioma e polas tradicións propias da súa cultura, de maneira que un feito do máis habitual na aula pode resultar para eles un gran obstáculo. O principio de integración pasa por coidar as actividades plantexadas, intentando aproveitar os coñecementos destes alumnos sobre determinados aspectos relacionados co currículo ademais de buscar a imitación para superar nun principio o idioma que en realidade non será un gran obstáculo polo carácter integrador que posúe en si mesma.

3.2.2 Con altas capacidades intelectuais. Defínese como superdotado a aquel que posúe aptitudes excepcionais e por iso é capaz dun rendimento superior á media. As estratexias de intervención educativa pasan pola explicación

personalizada de por qué se efectúa un exercicio que, aparentemente non ten ningún fundamento teórico, algo fundamental en ensinanzas nas que os contidos procedimentais priman sobre os conceptuais.

3.2.3 Con necesidades educativas especiais. Este tipo de alumnos son persoas que poden precisar dunha adaptación dos recursos materiais (tales como a necesidade de dispoñer dunha aula adaptada), ou unha adecuación dos elementos do currículo (reformulación dos obxetivos, co que supón a adaptación dos contidos e os criterios de avaliación). O tratamento dos discapacitados visuales conlevaría o adaptar a metodoloxía ó alumno, intentando buscar a imitación sonora e a explicación ó detalle.

4. Temas transversais

4.1 Educación en valores

Aparte dos valores universais de respecto e convivencia que afectan aos ámbitos da educación ambiental, da educación para a igualdade, da educación para a paz, da educación para o lecer, da educación do consumidor e da educación moral e cívica, que sempre son traballados nas clases individuais e colectivas, nas aulas traballaremos especialmente para que os alumnos adquiren coñecementos e habilidades para ser capaces de valorar a música desde un punto de vista estético e artístico.

4.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)

O centro debe contar con algún equipo informático con conexión a Internet a disposición de profesores e alumnos. Para esta materia a rede é unha importante fonte de información, tanto para a consulta de fondos de bibliotecas, lectura de artigos especializados sobre a materia, busca de partituras, arquivos de audio, ou libros especializados, etc. A biblioteca- fonoteca- videoteca do centro convértese no lugar máis adecuado para a obtención de información, deberemos animar e axudar aos alumnos a utilizar este espazo con aproveitamento. É recomendable usar na aula tecnoloxías da información e da comunicación, sempre que contemos con recursos que nolo permitan.

5. Actividades culturais e promoción das ensinanzas

Estas actividades estarán organizadas ou coordinadas polo centro, ou colaborando con outras entidades alleas, e estarán relacionadas con aspectos propios das ensinanzas de música: Cursos especializados, asistencia a concertos ou ensaios de agrupacións de música, visita a museos ou similar, concertos fora do centro, etc.. Os alumnos e alumnas e os seus responsables legais estarán informados con anterioridade de tódolos datos pertinentes. Nestas actividades, organizadas para incentivar aos alumnos e alumnas e mellorar a súa educación, se resaltarán, ademais valores de respecto e convivencia, entre outros.

6. Secuenciación dos cursos

6.1 Secuenciación do curso 1º Grao elemental

6.1.1 Obxetivos

Neste curso atopámonos coa primeira toma de contacto do alumno co instrumento; dada a dificultade que supón enfrontarse a iso, trataremos de que asimile todo o posible acerca da morfoloxía do propio instrumento, unha correcta posición corporal ante el, introdución á técnica básica (técnicas de execución), etc. Así, os obxectivos propostos son:

- a) Adoptar unha posición corporal que permita respirar con naturalidade e que favoreza a correcta colocación do instrumento.
- b) Tocar a escala de si bemol do e fa maiores mantendo unha calidade do son uniforme, sempre que a lonxitude do brazo llo permita.
- c) Interpretar de memoria exercicios básicos de técnica.
- d) Adquirir bos hábitos de estudo e de aproveitamento do tempo. Insistir na necesidade do estudo diario aínda que este sexa mínimo.
- e) Aprender a escoitarse e valorar individualmente o traballo realizado (autocrítica).
- f) Ler correctamente estudos básicos e cancións sinxelas en clave de Fa. Insistir na importancia da práctica en conxunto para mellorar aspectos tales coma a sensibilidade auditiva, ritmo, pulso..., a través de exercicios técnicos ao unísono ou pequenas melodías (pequena introdución ao concepto de música de cámara).
- g) Asistir con interese e aproveitamento ás clases colectivas.

6.1.2 Contidos

- a) Estudo básico do funcionamento acústico do trombón.
- b) Elección e estudo da boquilla.
- c) Colocación do instrumento.
- d) Estudo da emisión do sonido.
- e) Principios básicos da técnica da vara.
- f) Iniciación a lectura da clave de Fa en cuarta línea.
- g) Práctica da relaxación e da respiración.
- h) Entrenamento progresivo da memoria.
- i) Práctica de conxunto.

6.1.3 Avaliación

Criterios de avaliación

- a) **Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión.** Este criterio de avaliación pretende constatar a capacidade do alumnado para desenvolverse con certo grao de autonomía na lectura dun texto.

- b) **Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, a afinación, a articulación e o fraseo adecuados ao seu contido.** Este criterio de avaliación pretende comprobar, a través da memoria, a correcta aplicación dos coñecementos teórico-prácticos da linguaxe musical.
- c) **Interpretar obras de acordo cos criterios do estilo correspondente.** Este criterio de avaliación pretende comprobar a capacidade do alumnado para empregar o tempo, a articulación e a dinámica como elementos básicos da interpretación.
- d) **Describir logo dunha audición os trazos característicos das obras escoitadas.** Con este criterio, preténdese avaliar a capacidade para percibir e relacionar cos coñecementos adquiridos os aspectos esenciais de obras que o alumnado poida entender segundo o seu nivel de desenvolvemento cognitivo e afectivo, aínda que non as interprete por seren novas para el ou por resultaren aínda inabordables pola súa dificultade técnica.
- e) **Amosar nos estudos e nas obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual.** Este criterio de avaliación pretende verificar se o alumnado é capaz de aplicar no seu estudo as indicacións do profesorado e, con elas, desenvolver unha autonomía progresiva de traballo que lle permita valorar correctamente o seu rendemento.
- f) **Interpretar en público, ao menos unha peza de concerto, entre as obras representativas do seu nivel no instrumento, con seguridade e control da situación.** Este criterio de avaliación trata de comprobar a capacidade de memoria e autocontrol, e o dominio da obra estudada. Así mesmo, pretende estimular o interese polo estudo e fomentar as capacidades de equilibrio persoal que lle permitan enfrontarse con naturalidade ante un público.
- g) **Actuar como membro dun grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar, ao mesmo tempo que escoita e se adapta ao resto dos instrumentos ou das voces.** Este criterio de avaliación presta atención á capacidade do alumnado para adaptar a súa afinación, precisión rítmica, dinámica, etc., á dos seus compañeiros ou compañeiras nun traballo común.
- h) **Interpretar pezas con outros compañeiros demostrando interese e compañeirismo seguindo as indicacións traballadas en clase.**
- i) **Presentar o traballo diario semanal proposto cun nivel de estudo aceptable.**
- j) **Presentar de memoria as escalas traballadas e axeitadas ao nivel.**
- k) **Presentar unha actitude de compañeirismo e boa predisposición á hora de tocar en grupo ou no momento da sesión co profesor.**

Minimos esixibles

Os mínimos esixibles para cada curso de grao elemental e grao profesional será o 75% de cadauno dos contidos programados para o curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Ao longo do curso avaliaráse ao alumno cos diferentes tipos de avaliacións: inicial, para coñecer o nivel do alumno no curso que comeza; continua ou sumativa, ao longo do curso segundo a súa evolución actitude e interese en cada unha das clases, audicións ou actividades; e final, onde se terá en conta toda a súa evolución.

Os instrumentos de avaliación que se utilizarán son os seguintes:

Observación sistemática. A avaliación é sempre un proceso contínuo de constatación e valoración dos resultados do aprendizaxe. A avaliación, como proceso aberto e dinámico, constitúe unha base permanente da planificación do traballo. A observación sistemática realízase de forma preconcebida e programada a través de documentos que o profesor pode utilizar para anotar indicacións sobre a conduta dos alumnos durante ou despois de cada clase. Documentos de este tipo son, por exemplo, os cadernos da aula e os rexistros anecdóticos.

Unha consecuencia directa do anteriormente exposto é a imprescindible asistencia do alumno as clases, tanto individuais como colectivas, pois do contrario non é posible un seguimento sistemático do desenvolvemento do alumno, esencial para a súa correcta avaliación.

Probas prácticas. Para a avaliación do proceso de aprendizaxe musical hai que ter en conta as características da música. Sen dúbida algunha, os coñecementos teóricos, históricos e culturais poden ser avaliados facilmente por diversos instrumentos de avaliación. Pero non hai que esquecer que gran parte da aprendizaxe musical só pode avaliarse a partir da execución e da interpretación. Para isto, os profesores da especialidade de trombón organizarán, ao longo do curso, audicións, probas e concertos, todos eles de carácter público, co fin de que os alumnos poidan demostrar a asimilación e o desenvolvemento dos contidos técnicos e musicais, tocando sós, en grupo ou acompañados de piano ou outro instrumento.

Prevese aquí a posibilidade de facer coincidir algunhas destas actividades coas organizadas polos outros profesores de especialidades afines para a súa celebración conxunta, co fin de motivar o acercamento entre os alumnos e a unificación de criterios entre os profesores, así como o intercambio de puntos de vista e experiencias.

Proporase aos alumnos un mínimo dunha participación neste tipo de actividades por curso, e consideraranse tales actividades como un importante elemento máis a hora de avaliar ao alumno.

Outras. A verbalización permítenos saber o que os alumnos pensan e saben, a través das súas preguntas e intervencións na clase, de postas en común e debates ou de entrevistas persoais. Outros elementos que poden servir para avaliar ao alumno e o análise de producións tales como exposicións orais sobre un tema concreto, investigacións dirixidas, así como a súa participación en actividades extraescolares diversas.

Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación a seguir no presente curso serán os seguintes:

-Técnicos: 35%

Técnica, respiración, embocadura, hixiene postural ...

- Estéticos: 35%

Interpretación, estilo, fraseo, coherencia estilística...

- Actitudinais: 30%

Actitude, Interese, Comportamento, Disciplina, rendemento, progreso...

O alumno deberá superar o 40% da cualificación de cada un dos apartados para ter opción a facer media e ter a posibilidade de aprobar.

No caso dos Procedementos Alternativos e máis concretamente das Probas Extraordinarias, aplicarase os seguintes porcentaxes aos diferentes Criterios:

Criterios técnicos: 50%

Criterios estéticos: 50%

Criterios de promoción

O alumno promocionará na materia en tanto cumpra co 75% dos contidos exixidos.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

A ampliación de matrícula ao curso seguinte do alumnado concedarase, tras a orientación do profesorado, e o alumno/a así o solicite, sempre que o informe da totalidade do profesorado asegure a súa adecuada capacidade de aprendizaxe do curso actual e daquel ao que aspire a acceder.

Os profesores poderán realizar unha Xunta Avaliadora Extraordinaria para estudar o caso concreto.

6.1.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Actividades de recuperación

As actividades de recuperación están pensadas fundamentalmente para aqueles/as alumnos/as que presenten un ritmo máis lento de aprendizaxe, neste caso pódense aplicar as seguintes medidas:

Reforzo das explicacións de conceptos fundamentais e de técnicas de traballo personalizado.

Actividades menos complexas para que asimilen mellor os conceptos, e volta ós conceptos máis básicos se fose necesario.

Énfase no valor funcional dos logros adquiridos co aprendido, e na aplicación práctica no estudo cotián.

Utilización doutros medios para presentarlle os contidos.

Reforzos para lograr a recuperación

Consideraranse reforzos para lograr a recuperación a asistencia dos alumnos ás titorías de alumnos as veces que o considere oportuno o profesor titor, así coma horas de reforzo se o centro ten dispoñibilidade horaria ou de aulas. Ditas horas de reforzo faranse sempre que o profesor titor estime oportunas a maiores da asistencia ás titorías.

Probas extraordinarias

No caso de que algún alumno non supere a avaliación de xeito positivo no curso lectivo ordinario dentro de cada un dos cursos que conforman o grao elemental e profesional na especialidade de trombón, deberá afrontar unha proba no mes de Xuño co fin de amosar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica.

Esta proba terá carácter práctico e o alumno deberá presentar como mínimo o 75% de cada ún dos contidos que correspondan ao curso en cuestión e sendo

o profesor o encargado de designar as escalas, estudos, pezas, etc a interpretar no exame.

Ademais neste exame o profesor poderá pedir que o alumno toque as obras, estudos etc... na súa totalidade ou só parcialmente, como estime oportuno en cada ún dos casos.

Ademais será na última semana de curso cando o profesor notificará aos seus alumnos/as o que terán que preparar para as probas extraordinarias de recuperación, no seu correspondente Informe de Avaliación Negativo, entregado xunto co Boletín de Notas e/ou enviado por Centros-Net

- **Non será obrigatorio traer pianista acompañante para a interpretación das obras ou pezas que o requiran.**
- **Os alumnos terán que traer o material de exame (Obras, estudos etc)**

6.1.5 Recursos didácticos

Para levar a cabo este curso fáisenos imprescindible dispoñer dos seguintes elementos: Aula de estudo, instrumento, atril, partituras, exercicios propostos polo profesor, cadea musical, cds.

BIBLIOGRAFIA 1º G.E.

- Exercicios de respiración, embocadura e boquilla, aportados polo profesor.
- Escuchar, leer & tocar 1 , **Método de trombón con cd (ed. dehaske)**: As 10 primeiras unidades.
- Aprende tocando o trombón.....**Peter Wastall**.
- Unidades o nº 1 ata o nº 9
- Aprendizaxe da **escala de RebM, ReM**

Pequenas pezas (orientativas) para trombón con acompañamento de piano.

- Serenade (Aprende tocando o trombón) – **Peter Wastall**.
- Autumn Gold (Aprende tocando o trombón) – **Peter Wastall**.
- Chorus (Aprende tocando o trombón) – **Peter Wastall**.
- Andante (Aprende tocando o trombón) – **Peter Wastall**.

6.2 Secuenciación do curso 2º Grao elemental

6.2.1 Obxetivos

A ensinanza do trombón durante o segundo curso terá coma obxectivo contribuir a Desenvolver e ampliar nos alumnos todos os obxetivos do primeiro curso.

- a) Seguir coa mellora dunha correcta posición corporal que permita respirar con naturalidade e que favoreza a correcta colocación do instrumento.
- b) Traballar a columna de aire sen instrumento, tanto en pé coma sentados.

- c) Facer soar a boquilla fóra do instrumento producindo unha correcta vibración.
- d) Tocar a escala de si bemol, do maior, fa maior e mi bemol maior, mantendo unha calidade do son uniforme.
- e) Tocar correctamente o repertorio de estudos e obras axeitados ao nivel.
- f) Practicar a lectura a vista e recoñecer as estruturas formais máis sinxelas.
- f) interpretar de memoria exercicios básicos de técnica.
- g) Seguir coa adquisición de bos hábitos de estudo e de aproveitamento do tempo. Insistir na necesidade do estudo diario .
- h) Aprender a escoitarse e valorar individualmente o traballo realizado (autocrítica).
- i) Coñecer e usar as dinámicas de f, mf e p.
- j) Insistir na importancia da práctica en conxunto para mellorar aspectos tales coma a sensibilidade auditiva, ritmo, pulso..., a través de exercicios técnicos ao unísono ou pequenas melodías (pequena introdución ao concepto de música de cámara).
- k) Asistir con interese e aproveitamento ás clases colectivas.

6.2.2 Contidos

- a) Ampliación de todo los contidos do curso anterior.
- b) Iniciación a práctica de exercicios de memoria e lectura a vista.
- c) Desenrolo da flexibilidade dos beizos.
- d) Desenrolo da sensibilidade auditiva.
- e) Estudo da dixitación. (técnica de vara)
- f) Iniciación a dinámica e a agónica.
- g) Selección progresiva de exercicios e estudos útiles para o desenrolo musical e técnico do alumno.
- h) Adquisición de hábitos de estudo correcto e eficaz.
- i) Práctica de conxunto.

6.2.3 Avaliación

Criterios de avaliación

- a) **Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión.** Este criterio de avaliación pretende constatar a capacidade do alumnado para desenvolverse con certo grao de autonomía na lectura dun texto.
- b) **Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, a afinación, a articulación e o fraseo adecuados ao seu contido.** Este criterio de avaliación pretende comprobar, a través da memoria, a correcta aplicación dos coñecementos teórico-prácticos da linguaxe musical.
- c) **Interpretar obras de acordo cos criterios do estilo correspondente.** Este criterio de avaliación pretende comprobar a capacidade do alumnado para empregar o tempo, a articulación e a dinámica como elementos básicos da interpretación.
- d) **Descibir logo dunha audición os trazos característicos das obras escoitadas.** Con este criterio, preténdese avaliar a capacidade para percibir e relacionar cos coñecementos adquiridos os aspectos esenciais de obras que o alumnado poida entender segundo o seu nivel de desenvolvemento cognitivo

e afectivo, aínda que non as interprete por seren novas para el ou por resultaren aínda inabordables pola súa dificultade técnica.

e) **Amosar nos estudos e nas obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual.** Este criterio de avaliación pretende verificar se o alumnado é capaz de aplicar no seu estudo as indicacións do profesorado e, con elas, desenvolver unha autonomía progresiva de traballo que lle permita valorar correctamente o seu rendemento.

f) **Interpretar en público, ao menos unha peza de concerto, entre as obras representativas do seu nivel no instrumento, con seguridade e control da situación.** Este criterio de avaliación trata de comprobar a capacidade de memoria e autocontrol, e o dominio da obra estudada. Así mesmo, pretende estimular o interese polo estudo e fomentar as capacidades de equilibrio persoal que lle permitan enfrontarse con naturalidade ante un público.

g) **Actuar como membro dun grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar, ao mesmo tempo que escoita e se adapta ao resto dos instrumentos ou das voces.** Este criterio de avaliación presta atención á capacidade do alumnado para adaptar a súa afinación, precisión rítmica, dinámica, etc., á dos seus compañeiros ou compañeiras nun traballo común.

h) **Interpretar pezas con outros compañeiros demostrando interese e compañeirismo seguindo as indicacións traballadas en clase.**

i) **Presentar o traballo diario semanal proposto cun nivel de estudio aceptable.**

j) **Presentar de memoria as escalas traballadas e adecuadas ao nivel.**

k) **Presentar unha actitude de compañeirismo e boa predisposición á hora de tocar en grupo ou no momento da sesión co profesor**

Mínimos esixibles

Os mínimos esixibles para cada curso de grao elemental e grao profesional será o 75% de cada un dos contidos programados para o curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Ao longo do curso avaliaráse ao alumno cos diferentes tipos de avaliacións: inicial, para coñecer o nivel do alumno no curso que comeza; continua ou sumativa, ao longo do curso segundo a súa evolución actitude e interese en cada unha das clases, audicións ou actividades; e final, onde se terá en conta toda a súa evolución.

Os instrumentos de avaliación que se utilizarán son os seguintes:

Observación sistemática. A avaliación é sempre un proceso continuo de constatación e valoración dos resultados da aprendizaxe. A avaliación, como proceso aberto e dinámico, constitúe unha base permanente da planificación do traballo. A observación sistemática realízase de xeito programado a través de documentos que o profesor pode utilizar para anotar indicacións sobre a conduta dos alumnos durante ou despois de cada clase. Documentos de este tipo son, por exemplo, os cadernos de aula e os rexistros anecdóticos.

Unha consecuencia directa do anteriormente exposto é a imprescindible asistencia do alumno as clases, tanto individuais como colectivas, pois do contrario non é posible un seguimento sistemático do desenrolo do alumno, esencial para a súa correcta avaliación.

Probas prácticas. Para a avaliación do proceso de aprendizaxe musical hai que ter en conta as características da música. Sen dúbida algunha, os coñecementos teóricos, históricos e culturais poden ser avaliados facilmente por diversos instrumentos de avaliación. Pero non hai que esquecer que gran parte da aprendizaxe musical só pode avaliarse a partir da execución e da interpretación. Para isto, os profesores da especialidade de trombón organizarán, ao longo do curso, audicións, probas e concertos, todos eles de carácter público, co fin de que os alumnos poidan demostrar a asimilación e o desenrolo dos contidos técnicos e musicais, tocando sós, en grupo ou acompañados de piano ou outro instrumento.

Prevese aquí a posibilidade de facer coincidir algunhas destas actividades coas organizadas polos outros profesores de especialidades afines para a súa celebración conxunta, co fin de motivar o acercamento entre os alumnos e a unificación de criterios entre os profesores, así como o intercambio de puntos de vista e experiencias.

Proporase aos alumnos un mínimo dunha participación neste tipo de actividades por curso, e consideraranse tales actividades como un importante elemento máis a hora de avaliar ao alumno.

Outras. A verbalización permítenos saber o que os alumnos pensan e saben, a través das súas preguntas e intervencións na clase, de postas en común e debates ou de entrevistas persoais. Outros elementos que poden servir para avaliar ao alumno e o análise de produccions tales como exposicións orais sobre un tema concreto, investigacións dirixidas, así como a súa participación en actividades extraescolares diversas.

Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación a seguir no presente curso serán os seguintes:

-Técnicos: 35%

Técnica, respiración, embocadura, hixiene postural ...

- Estéticos: 35%

Interpretación, estilo, fraseo, coherencia estilística...

- Actitudinais: 30%

Actitude, Interese, Comportamento, Disciplina, rendemento, progreso...

O alumno deberá superar o 40% da calificación de cada un dos apartados para ter opción a facer media e ter a posibilidade de aprobar.

No caso dos Procedementos Alternativos e máis concretamente e das Probas Extraordinarias, aplicarase os seguintes porcentaxes aos diferentes Criterios:

Criterios técnicos: 50%

Criterios estéticos: 50%

Criterios de promoción

O alumno promocionará na materia en tanto cumpra co 75% de cada un dos contidos exixidos.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

A ampliación de matrícula ao curso seguinte do alumnado concedarase, tras a orientación do profesorado, así o solicite, sempre que o informe da totalidade

do asegure a súa adecuada capacidade de aprendizaxe do curso actual e daquel ao que aspire a acceder.

Os profesores poderán realizar unha Xunta Avaliadora Extraordinaria para estudar o caso concreto.

6.2.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Actividades de recuperación

As actividades de recuperación están pensadas fundamentalmente para aqueles/as

alumnos/as que presenten un ritmo máis lento de aprendizaxe, neste caso pódense aplicar as seguintes medidas:

Reforzo das explicacións de conceptos fundamentais e de técnicas de traballo personalizado.

Actividades menos complexas para que asimilen mellor os conceptos, e volta ós conceptos máis básicos se fose necesario.

Énfase no valor funcional dos logros adquiridos co aprendido, e na aplicación práctica no estudio cotidiá.

Utilización doutros medios para presentarlle os contidos.

Reforzos para lograr a recuperación

Consideraranse reforzos para lograr a recuperación a asistencia dos alumnos ás titorías de alumnos as veces que o considere oportuno o profesor titor, así coma horas de reforzo se o centro ten dispoñibilidade horaria ou de aulas. Ditas horas de reforzo faranse sempre que o profesor titor estime oportunas a maiores da asistencia ás titorías.

Probas extraordinarias

No caso de que algún alumno non supere a avaliación de xeito positivo no curso lectivo ordinario dentro de cada un dos cursos que conforman o grao elemental e profesional na especialidade de trombón, deberá afrontar unha proba no mes de Setembro co fin de amosar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica.

Esta proba terá carácter práctico e o alumno deberá presentar como mínimo o 75% de cada un dos contidos que correspondan ao curso en cuestión e sendo o profesor o encargado de designar as escalas, estudos, pezas, etc a interpretar no exame.

Ademais en este exame o profesor podrá pedir que o alumno toque as obras, estudos etc... na súa totalidade o só parcialmente, coma él estime oportuno en cada un dos casos.

Ademais será na última semana de curso cando o profesor notificará aos seus alumnos/as o que terán que preparar para as probas extraordinarias de recuperación, no seu correspondente Informe de Avaliación Negativo, entregado xunto co Boletín de Notas e/ou enviado por Centros-Net

- **Non será obrigatorio traer pianista acompañante para a interpretación das obras ou pezas que o requiran.**

- **Os alumnos terán que traer o material de exame (Obras, estudos etc)**

6.2.5 Recursos didácticos

Para este curso necesitaremos dispoñer dos seguintes elementos: aula, salón de audicións, atril, instrumento, aparato de música, cds, exercicios propostos polo profesor.

BIBLIOGRAFIA 2º G.E.

Exercicios de respiración, embocadura e boquilla, aportados polo profesor.
Escuchar, leer & tocar 1 , **Método de trombón con cd (ed. dehaske)**: Desde la unidad 11 ata o final.

Aprende tocando el trombón.....**Peter Wastall**.

-Unidades da nº 9 ata a nº 16

Aprendizaxe das **escalas (maiores e menores)** e dos seus arpejos e intervalos, mediante exercicios aportados polo profesor

Primeira avaliación:

P. Wastall (9,10 e 11)

Escalas

Segunda avaliación:

P. Wastall (12,13 e 14)

Escalas

Terceira avaliación:

P. Wastall (15 e 16)

Escalas

Pequenas pezas (orientativas) para trombón con acompañamento de piano

-The Sandman (Aprende tocando el trombón) – **Peter Wastall**.

-Mindnigh in Tobago (Aprende tocando el trombón) – **Peter Wastall**.

-The Handbone Man Aprende tocando el trombón – **Peter Wastall**

6.3 Secuenciación do curso 3º Grao elemental

6.3.1 Obxetivos

A ensinanza do trombón durante o terceiro curso terá coma obxetivo contribuir a Desenvolver e ampliar nos alumnos todo los obxetivos do segundo curso.

a) Seguir coa mellora dunha correcta posición corporal que permita respirar con naturalidade e que favoreza a correcta colocación do instrumento.

b) Insistir co traballo da columna de aire sen instrumento, tanto en pé coma sentados.

- c) Seguir coa práctica da boquilla fóra do instrumento producindo unha correcta vibración.
 - d) Tocar escalas ata catro alteracions tanto maiores coma menores, mantendo unha calidade do son uniforme.
 - e) Tocar correctamente o repertorio de estudos e obras axeitados ao nivel.
 - f) Practicar a lectura a vista e recoñecer as estruturas formais máis sinxelas.
 - g) Interpretar de memoria exercicios de técnica.
 - h) Seguir coa adquisición de bos hábitos de estudo e de aproveitamento do tempo.
 - i) Insistir na necesidade do estudo diario .
 - j) Aprender a escoitarse e valorar individualmente o traballo realizado (autocrítica).
 - k) Ampliar o coñecemento das articulacións e dinámicas.
- Insistir na importancia da práctica en conxunto para mellorar aspectos tales coma a sensibilidade auditiva, ritmo, pulso..., a través de exercicios técnicos ao unísono ou pequenas melodías (pequena introdución ao concepto de música de cámara).
- Asistir con interese e aproveitamento ás clases colectivas.

6.3.2 Contidos

- a) Ampliación dos contidos dos cursos anteriores.
- b) Práctica de distintas articulacións.
- c) Estudo de obras co acompañamento de piano.
- d) Desenrolo da relaxación e da respiración
- e) Fortalecemento dos músculos faciais.
- f) Ampliación do estudo da técnica de vara.
- g) Desenvolvemento dos rexistros grave e agudo.
- h) Traballo das distintas articulacións.
- i) Desenvolvemento da flexibilidade.
- j) Entrenamento progresivo da memoria.
- k) Iniciación a comprensión e análise de estruturas musicais sinxelas.
- l) Práctica de conxunto.

6.3.3 Avaliación

Criterios de avaliación

- a) **Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión.** Este criterio de avaliación pretende constatar a capacidade do alumnado para desenvolverse con certo grao de autonomía na lectura dun texto.
- b) **Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, a afinación, a articulación e o fraseo adecuados ao seu contido.** Este criterio de avaliación pretende comprobar, a través da memoria, a correcta aplicación dos coñecementos teórico-prácticos da linguaxe musical.
- c) **Interpretar obras de acordo cos criterios do estilo correspondente.** Este criterio de avaliación pretende comprobar a capacidade do alumnado para empregar o tempo, a articulación e a dinámica como elementos básicos da interpretación.
- d) **Describir logo dunha audición os trazos característicos das obras escoitadas.** Con este criterio, preténdese avaliar a capacidade para percibir e

relacionar cos coñecementos adquiridos os aspectos esenciais de obras que o alumnado poida entender segundo o seu nivel de desenvolvemento cognitivo e afectivo, aínda que non as interprete por seren novas para el ou por resultaren aínda inabordables pola súa dificultade técnica.

e) **Amosar nos estudos e nas obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual.** Este criterio de avaliación pretende verificar se o alumnado é capaz de aplicar no seu estudo as indicacións do profesorado e, con elas, desenvolver unha autonomía progresiva de traballo que lle permita valorar correctamente o seu rendemento.

f) **Interpretar en público, ao menos unha peza de concerto, entre as obras representativas do seu nivel no instrumento, con seguridade e control da situación.** Este criterio de avaliación trata de comprobar a capacidade de memoria e autocontrol, e o dominio da obra estudada. Así mesmo, pretende estimular o interese polo estudo e fomentar as capacidades de equilibrio persoal que lle permitan enfrontarse con naturalidade ante un público.

g) **Actuar como membro dun grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar, ao mesmo tempo que escoita e se adapta ao resto dos instrumentos ou das voces.** Este criterio de avaliación presta atención á capacidade do alumnado para adaptar a súa afinación, precisión rítmica, dinámica, etc., á dos seus compañeiros ou compañeiras nun traballo común.

h) **Interpretar pezas con outros compañeiros demostrando interese e compañeirismo seguindo as indicacións traballadas en clase.**

i) **Presentar o traballo diario semanal proposto cun nivel de estudio aceptable.**

j) **Presentar de memoria as escalas traballadas e adecuadas ao nivel.**

k) **Presentar unha actitude de compañeirismo e boa predisposición á hora de tocar en grupo ou no momento da sesión co profesor.**

Minimos esixibles

Os mínimos esixibles para cada curso de grao elemental e grao profesional será o 75% de cadauno dos contidos programados para o curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Ao longo do curso se avaliará ao alumno cos diferentes tipos de avaliacións: inicial, para coñecer o nivel do alumno no curso que comeza; continua ou sumativa, ao longo do curso segundo a súa evolución actitude e interese en cada unha das clases, audicións ou actividades; e final, onde se terá en conta toda a súa evolución.

Os instrumentos de avaliación que se utilizarán son os seguintes:

Observación sistemática. A avaliación é sempre un proceso contínuo de constatación e valoración dos resultados do aprendizaxe. A avaliación, como proceso aberto e dinámico, constitúe unha base permanente da planificación do traballo. A observación sistemática realízase de forma preconcebida e programada a través de documentos que o profesor pode utilizar para anotar indicacións sobre a conduta dos alumnos durante ou despois de cada clase. Documentos de este tipo son, por exemplo, os diarios da clase e os rexistros anecdóticos.

Unha consecuencia directa do anteriormente exposto é a imprescindible asistencia do alumno as clases, tanto individuais como colectivas, pois do contrario non é posible un seguimento sistemático do desenrolo do alumno, esencial para a súa correcta avaliación.

Probas prácticas. Para a avaliación do proceso de aprendizaxe musical hai que ter en conta as características da música. Sen dúbida algunha, os coñecementos teóricos, históricos e culturais poden ser avaliados facilmente por diversos instrumentos de avaliación. Pero non hai que olvidar que gran parte da aprendizaxe musical só pode avaliarse a partir da execución e da interpretación. Para isto, os profesores da especialidade de trombón organizarán, ao longo do curso, audicions, probas e concertos, todos istos de carácter público, co fin de que os alumnos poidan demostrar a asimilación e o desenrolo dos contidos técnicos e musicais, tocando sós, en grupo ou acompañados de piano ou outro instrumento.

Prevese aquí a posibilidade de facer coincidir algunhas destas actividades coas organizadas polos outros profesores de especialidades afines para a súa celebración conxunta, co fin de motivar o acercamento entre os alumnos e a unificación de criterios entre os profesores, así como o intercambio de puntos de vista e experiencias.

Proporase aos alumnos un mínimo dunha participación neste tipo de actividades por curso, e consideraranse tales actividades como un importante elemento máis a hora de avaliar ao alumno.

Outras. A verbalización permítenos saber o que os alumnos pensan e saben, a través das súas preguntas e intervencións na clase, de postas en común e debates ou de entrevistas persoais. Outros elementos que poden servir para avaliar ao alumno e o análise de produccions tales como exposicións orais sobre un tema concreto, investigacións dirixidas, así como a súa participación en actividades extraescolares diversas.

Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación a seguir no presente curso serán os seguintes:

-Técnicos: 35%

Técnica, respiración, embocadura, hixiene postural ...

- Estéticos: 35%

Interpretación, estilo, fraseo, coherencia estilística...

- Actitudinais: 30%

Actitude, Interese, Comportamento, Disciplina, rendemento, progreso...

O alumno deberá superar o 40% da calificación de cada un dos apartados para ter opción a facer media e ter a posibilidade de aprobar.

No caso dos Procedementos Alternativos e máis concretamente e das Probas Extraordinarias de Setembro, aplicarase os seguintes porcentaxes aos diferentes Criterios:

Criterios técnicos: 50%

Criterios estéticos: 50%

Criterios de promoción

O alumno promocionará na materia en tanto cumpra co 75% dos contidos exixidos.

Crterios para a concesión de ampliación de matrícula

A ampliación de matrícula ao curso seguinte do alumnado concedarase, tras a orientación do profesorado, así o solicite, sempre que o informe da totalidade do asegure a súa adecuada capacidade de aprendizaxe do curso actual e daquel ao que aspire a acceder.

Os profesores poderán realizar unha Xunta Avaliadora Extraordinaria para estudar o caso concreto.

6.3.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Actividades de recuperación

As actividades de recuperación están pensadas fundamentalmente para aqueles/as

alumnos/as que presenten un ritmo máis lento de aprendizaxe, neste caso pódense aplicar as seguintes medidas:

Reforzo das explicacións de conceptos fundamentais e de técnicas de traballo personalizado.

Actividades menos complexas para que asimilen mellor os conceptos, e volta ós conceptos máis básicos se fose necesario.

Énfase no valor funcional dos logros adquiridos co aprendido, e na aplicación práctica no estudio cotidiá.

Utilización doutros medios para presentarlle os contidos.

Reforzos para lograr a recuperación

Consideraranse reforzos para lograr a recuperación a asistencia dos alumnos ás titorías de alumnos as veces que o considere oportuno o profesor titor, así coma

horas de reforzo se o centro ten dispoñibilidade horaria ou de aulas. Ditas horas de reforzo faranse sempre que o profesor titor estime oportunas a maiores da asistencia ás titorías.

Probas extraordinarias de setembro

No caso de que algún alumno non supere a avaliación de xeito positivo no curso lectivo ordinario dentro de cada un dos cursos que conforman o grao elemental e profesional na especialidade de trombón, deberá afrontar unha proba no mes de Setembro co fin de amosar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica.

Esta proba terá carácter práctico e o alumno deberá presentar como mínimo o 75% de cada un dos contidos que correspondan ao curso en cuestión e sendo o profesor o encargado de designar as escalas, estudos, pezas, etc a interpretar no exame.

Ademais en este exame o profesor podrá pedir que o alumno toque as obras, estudos etc... na súa totalidade o só parcialmente, coma él estime oportuno en cada un dos casos.

Ademais será na última semana de curso cando o profesor notificará aos seus alumnos/as o que terán que preparar para as probas extraordinarias de recuperación, no seu correspondente Informe de Avaliación Negativo, entregado xunto co Boletín de Notas e/ou enviado por Centros-Net

- **Non será obrigatorio traer pianista acompañante para a interpretación das obras ou pezas que o requiran.**
- **Os alumnos terán que traer o material de exame (Obras, estudos etc)**

6.3.5 Recursos didácticos

Necesitaremos os seguintes elementos para afrontar este curso: Recursos de aula (mobiliario, atrís, lousa, metrónomo), instrumentos propios da familia instrumental, biblioteca, fonoteca, recursos audiovisuais, libros de estudo, repertorio de cámara.

BIBLIOGRAFIA 3º G.E.

Exercicios de respiración, embocadura e boquilla, aportados polo profesor.
Práctica de sons filados, tenidos e matices

Aprendizaxe de **escalas ata tres alteracions (maiores e menores)** e dos seus respectivos arpexios e intervalos, mediante exercicios aportados polo profesor.

Aprende tocando el trombón**Peter Wastall.**

-Unidades da nº 17 ata a nº 24

Supplementary Studies.....**R.M. Endresen.**

Escuchar, leer & tocar 2 , **Método de trombón con cd (ed. dehaske):**

Flexibilidad..... **B. Slokar.**

Metodo completo..... **Arban's**

Primeira avaliación:

P. Wastall (17,18 e 19)

Endresen (15, 17, 18 e 21)

Escuchar, leer & tocar vol 2

Segunda avaliación:

P. Wastall (20,21 e 22)

Endresen (22, 24, 27 e 35)

Escuchar, leer & tocar vol 2

Terceira avaliación:

P. Wastall (23 e 24)
Endresen (26, 34 45 e 46)
Escuchar, leer & tocar vol 2

Pezas (orientativas) para trombón co acompañamento do piano.

-Le grande Duc	Willy Van..Dorsseleer
-En Vacances.....	Michel Fiche
-The Handbone man (Aprende tocando el trombón).....	Peter Wastall
-Complainte	P. Gabaye
-Oxford Blues (Aprende tocando el trombón).....	Peter Wastall.
-Four Simple Pieces.....	A. Hutt
-Confidence.....	Seguin
-Andante Grazioso.....	W. A Mozart
-The young Virtuoso.....	C. P. Barnes

6.4 Secuenciación do curso 4º Grao elemental

6.4.1 Obxetivos

A enseñanza do trombón durante o cuarto curso terá coma obxectivo contribuir a desenvolver e ampliar nos alumnos todos os obxetivos do terceiro curso.

- Seguir coa mellora dunha correcta posición corporal que permita respirar con naturalidade e que favoreza a correcta colocación do instrumento.
- Insistir co traballo da columna de aire sen instrumento, tanto en pé coma sentados.
- Seguir coa práctica da boquilla fóra do instrumento producindo unha correcta vibración.
- Tocar escalas ata catro alteracións tanto maiores coma menores, mantendo unha calidade do son uniforme.
- Tocar correctamente o repertorio de estudos e obras axeitados ao nivel.
- Practicar a lectura a vista e recoñecer as estruturas formais máis sinxelas.
- Interpretar de memoria os exercicios de técnica.
- Seguir coa adquisición de bos hábitos de estudo e de aproveitamento do tempo.
- Insistir na necesidade do estudo diario .
- Aprender a escoitarse e valorar individualmente o traballo realizado (autocrítica).
- Ampiar o coñecemento das articulacións e dinámicas.
- Insistir na importancia da práctica en conxunto para mellorar aspectos tales coma a sensibilidade auditiva, ritmo, pulso..., a través de exercicios técnicos ao unísono ou pequenas melodías (pequena introdución ao concepto de música de cámara).

- ll) Asistir con interese e aproveitamento ás clases colectivas.
- m) Saber recoñecer auditivamente os intervalos maiores e xustos.
- n) escoitar liñas polifónicas sinxelas e á vez, tocar outra parte.
- ñ) Aumentar o tempo e o rendemento de estudo diario.

6.4.2 Contidos

Desenvolvemento e dominio dos contidos dos cursos anteriores.
Estudo da calidade e cantidade sonora nos distintos rexistros do instrumento.
Orientación hacia a proba de acceso a Grao Profesional.

6.4.3 Avaliación

Criterios de avaliación

- a) **Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión.** Este criterio de avaliación pretende constatar a capacidade do alumnado para desenvolverse con certo grao de autonomía na lectura dun texto.
- b) **Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, a afinación, a articulación e o fraseo adecuados ao seu contido.** Este criterio de avaliación pretende comprobar, a través da memoria, a correcta aplicación dos coñecementos teórico-prácticos da linguaxe musical.
- c) **Interpretar obras de acordo cos criterios do estilo correspondente.** Este criterio de avaliación pretende comprobar a capacidade do alumnado para empregar o tempo, a articulación e a dinámica como elementos básicos da interpretación.
- d) **Describir logo dunha audición os trazos característicos das obras escoitadas.** Con este criterio, preténdese avaliar a capacidade para percibir e relacionar cos coñecementos adquiridos os aspectos esenciais de obras que o alumnado poida entender segundo o seu nivel de desenvolvemento cognitivo e afectivo, aínda que non as interprete por seren novas para el ou por resultaren aínda inabordables pola súa dificultade técnica.
- e) **Amosar nos estudos e nas obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual.** Este criterio de avaliación pretende verificar se o alumnado é capaz de aplicar no seu estudo as indicacións do profesorado e, con elas, desenvolver unha autonomía progresiva de traballo que lle permita valorar correctamente o seu rendemento.
- f) **Interpretar en público, ao menos unha peza de concerto, entre as obras representativas do seu nivel no instrumento, con seguridade e control da situación.** Este criterio de avaliación trata de comprobar a capacidade de memoria e autocontrol, e o dominio da obra estudada. Así mesmo, pretende estimular o interese polo estudo e fomentar as capacidades de equilibrio persoal que lle permitan enfrontarse con naturalidade ante un público.
- g) **Actuar como membro dun grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar, ao mesmo tempo que escoita e se adapta ao resto dos instrumentos ou das voces.** Este criterio de avaliación presta atención á capacidade do alumnado para adaptar a súa afinación, precisión rítmica, dinámica, etc., á dos seus compañeiros ou compañeiras nun traballo común.
- h) **Interpretar pezas con outros compañeiros demostrando interese e**

compañeirismo seguindo as indicacións traballadas en clase.

i) Presentar o traballo diario semanal proposto cun nivel de estudio aceptable.

j) Presentar de memoria as escalas traballadas e adecuadas ao nivel.

k) Presentar unha actitude de compañeirismo e boa predisposición á hora de tocar en grupo ou no momento da sesión co profesor.

Minimos esixibles

Os mínimos esixibles para cada curso de grao elemental e grao profesional será o 75% de cadauno dos contidos programados para o curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Ao longo do curso se avaliará ao alumno cos diferentes tipos de avaliacións: inicial, para coñecer o nivel do alumno no curso que comeza; continua ou sumativa, ao longo do curso segundo a súa evolución actitude e interese en cada unha das clases, audicións ou actividades; e final, onde se terá en conta toda a súa evolución.

Os instrumentos de avaliación que se utilizarán son os seguintes:

Observación sistemática. A avaliación é sempre un proceso contínuo de constatación e valoración dos resultados do aprendizaxe. A avaliación, como proceso aberto e dinámico, constitúe unha base permanente da planificación do traballo. A observación sistemática realízase de forma preconcebida e programada a través de documentos que o profesor pode utilizar para anotar indicacións sobre a conduta dos alumnos durante ou despois de cada clase. Documentos de este tipo son, por exemplo, os diarios da clase e os rexistros anecdóticos.

Unha consecuencia directa do anteriormente exposto é a imprescindible asistencia do alumno as clases, tanto individuais como colectivas, pois do contrario non é posible un seguimento sistemático do desenrolo do alumno, esencial para a súa correcta avaliación.

Probas prácticas. Para a avaliación do proceso de aprendizaxe musical hai que ter en conta as características da música. Sen dúbida algunha, os coñecementos teóricos, históricos e culturais poden ser avaliados facilmente por diversos instrumentos de avaliación. Pero non hai que olvidar que gran parte da aprendizaxe musical só pode avaliarse a partir da execución e da interpretación. Para isto, os profesores da especialidade de trombón organizarán, ao largo do curso, audicións, probas e concertos, todos istos de carácter público, co fin de que os alumnos poidan demostrar a asimilación e o desenrolo dos contidos técnicos e musicais, tocando sós, en grupo ou acompañados de piano ou outro instrumento.

Prevese aquí a posibilidade de facer coincidir algunhas destas actividades coas organizadas polos outros profesores de especialidades afines para a súa celebración conxunta, co fin de motivar o acercamento entre os alumnos e a unificación de criterios entre os profesores, así como o intercambio de puntos de vista e experiencias.

Proporase aos alumnos un mínimo dunha participación neste tipo de actividades por curso, e consideraranse tales actividades como un importante elemento máis a hora de avaliar ao alumno.

Outras. A verbalización permítenos saber o que os alumnos pensan e saben, a través das súas preguntas e intervencións na clase, de postas en común e debates ou de entrevistas persoais. Outros elementos que poden servir para avaliar ao alumno e o análise de produccions tales como exposicións orais sobre un tema concreto, investigacións dirixidas, así como a súa participación en actividades extraescolares diversas.

Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación a seguir no presente curso serán os seguintes:

-Técnicos: 35%

Técnica, respiración, embocadura, hixiene postural ...

- Estéticos: 35%

Interpretación, estilo, fraseo, coherencia estilística...

- Actitudinais: 30%

Actitude, Interese, Comportamento, Disciplina, rendemento, progreso...

O alumno deberá superar o 40% da calificación de cada un dos apartados para ter opción a facer media e ter a posibilidade de aprobar.

No caso dos Procedementos Alternativos e máis concretamente e das Probas Extraordinarias de Setembro, aplicarase os seguintes porcentaxes aos diferentes Criterios:

Criterios técnicos: 50%

Criterios estéticos: 50%

Criterios de promoción

O alumno promocionará na materia en tanto cumpra co 75% dos contidos exixidos.

6.4.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Actividades de recuperación

As actividades de recuperación están pensadas fundamentalmente para aqueles/as

alumnos/as que presenten un ritmo máis lento de aprendizaxe, neste caso pódense aplicar as seguintes medidas:

Reforzo das explicacións de conceptos fundamentais e de técnicas de traballo personalizado.

Actividades menos complexas para que asimilen mellor os conceptos, e volta ós conceptos máis básicos se fose necesario.

Énfase no valor funcional dos logros adquiridos co aprendido, e na aplicación práctica no estudio cotidiá.

Utilización doutros medios para presentarlle os contidos.

Reforzos para lograr a recuperación

Consideraranse reforzos para lograr a recuperación a asistencia dos alumnos ás titorías de alumnos as veces que o considere oportuno o profesor titor, así coma

horas de reforzo se o centro ten dispoñibilidade horaria ou de aulas. Ditas horas de reforzo faranse sempre que o profesor titor estime oportunas a maiores da asistencia ás titorías.

Probas extraordinarias de setembro

No caso de que algún alumno non supere a avaliación de xeito positivo no curso lectivo ordinario dentro de cada un dos cursos que conforman o grao elemental e profesional na especialidade de trombón, deberá afrontar unha proba no mes de Setembro co fin de amosar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica.

Esta proba terá carácter práctico e o alumno deberá presentar como mínimo o 75% de cada un dos contidos que correspondan ao curso en cuestión e sendo o profesor o encargado de designar as escalas, estudos, pezas, etc a interpretar no exame.

Ademais en este exame o profesor poderá pedir que o alumno toque as obras, estudos etc... na súa totalidade o só parcialmente, coma él estime oportuno en cada un dos casos.

Ademais será na última semana de curso cando o profesor notificará aos seus alumnos/as o que terán que preparar para as probas extraordinarias de recuperación, no seu correspondente Informe de Avaliación Negativo, entregado xunto co Boletín de Notas e/ou enviado por Centros-Net

- **Non será obrigatorio traer pianista acompañante para a interpretación das obras ou pezas que o requiran.**
- **Os alumnos terán que traer o material de exame (Obras, estudos etc)**

6.4.5 Recursos didácticos

Necesitaremos os seguintes elementos para afrontar este curso: Recursos de aula (mobiliario, atrís, lousa, metrónomo), instrumentos propios da familia instrumental, biblioteca, fonoteca, recursos audiovisuais, libros de estudo, repertorio de cámara.

BIBLIOGRAFIA 4º G.E.

Exercicios de respiración, embocadura e boquilla, aportados polo profesor.

Práctica de sons filados, tenidos e matices

Aprendizaxe das **escalas ata catro alteracions (maiores e menores)** e dos seus arpexios e intervalos, mediante exercicios aportados polo profesor.

Method complete de trombone a Coullisse Vol.1 **A. Lafosse.**

Escuchar, leer & tocar 2 , **Método de trombón con cd (ed. dehaske)**

55 Phrasing studies for trombone.....**J. Cimera.**

Flexibilidad..... **B. Slokar.**

Escalas vol.1..... **B. Slokar.**

Metodo completo**Arban's**

Primeira avaliación:

Lafosse (60a 60b ...

Escuchar, leer & tocar vol 2

Segunda avaliación:

Lafosse (66a 66b

Escuchar, leer & tocar vol 2

Terceira avaliación:

Lafosse (72a, 72b e 72c)

Escuchar, leer & tocar vol 2

Pezas (orientativas) para trombón con acompañamiento de piano.

- Cantilena.....**Haendel**
- Apres un reve.....**Faure**
- Poeme.....**Clerisse**
- Priere.....**Clerise**
- Introduction et allegro martial.....**W.V Dorsselaer.**
- Serenade.....**Schubert**
- Jericho**W. V. Dorsselaer**
- Sarabande.....**Haendel**
- Trombonaria..... **Brouquieres**
- Caprice Medieval.....**Barat**

6.5 Secuenciación do curso 1º Grao profesional

6.5.1 Obxetivos

Este curso representa o primeiro do grao profesional, suponse que os alumnos que chegan a el de forma directa ou a través dunha proba de acceso, deben ter cumpridos os obxectivos do grao elemental; non obstante, a realidade demostra que convén repasar, afianzar e afondar nalgúns deles.

Aplicar no seu conxunto, a técnica e as posibilidades sonoras do instrumento. Utilización por parte do alumno dos seus coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación, articulación, fraseo, etc. Profundización progresiva en todos os aspectos fundamentais da técnica do instrumento.

Interpretar un repertorio básico integrado por obras representativas de diferentes estilos, dunha dificultade acorde co nivel do curso e co acompañamento de piano.

Control das capacidades na interpretación en público.

Adquirir hábitos de estudo eficaces.

Coñecer a clave de Do en cuarta liña.

6.5.2 Contidos

Desenvolvemento de hábitos e da autonomía no estudo e a interpretación.

Desenvolvemento da sensibilidade artística.

Desenvolvemento da Respiración diafragmática e do “empuxe vertical”.

Estudo da técnica no seu conxunto.

Estudo da clave de Do en cuarta liña.

Perfeccionamento dos diferentes tipos de emisión do son.

Estudo da velocidade.

Desenvolvemento da sensibilidade auditiva.

Inicio do estudo da ornamentación.

Profundizar no estudo da agónica, dinámica e a lectura a primeira vista.

Entrenamento progresivo da memoria.

Coñecemento de instrumentos afíns.

Estudo de escalas ata cinco alteracións.

6.5.3 Avaliación

Criterios de avaliación

a) Empregar o esforzo muscular e a respiración axeitada para a execución instrumental.

b) Demostrar dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.

c) Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.

d) Interpretar obras dos distintos estilos e épocas como solista e en grupo.

e) Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios de estilo correspondentes.

f) Mostrar autonomía na resolución de problemas técnicos e interpretativos.

g) Presentar en público programas axeitados ó nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

- h) Descubrir e razoar os trazos característicos das obras escoitadas en audicións de concertos en directo ou de gravacións.
- i) Ler a primeira vista fragmentos musicais acorde ó nivel.
- j) Demostrar seguridade e precisión no uso da terminoloxía axeitada para formular xuízos persoais acerca das obras estudadas e aquelas que gozan despecial significación.

Minimos esixibles

Os mínimos esixibles para cada curso de grao elemental e grao profesional será o 75% de cadauno dos contidos programados para o curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Ao longo do curso se avaliará ao alumno cos diferentes tipos de avaliacións: inicial, para coñecer o nivel do alumno no curso que comeza; continua ou sumativa, ao longo do curso segundo a súa evolución actitude e interese en cada unha das clases, audicións ou actividades; e final, onde se terá en conta toda a súa evolución.

Os instrumentos de avaliación que se utilizarán son os seguintes:

Observación sistemática. A avaliación é sempre un proceso contínuo de constatación e valoración dos resultados do aprendizaxe. A avaliación, como proceso aberto e dinámico, constitúe unha base permanente da planificación do traballo. A observación sistemática realízase de forma preconcebida e programada a través de documentos que o profesor pode utilizar para anotar indicacións sobre a conduta dos alumnos durante ou despois de cada clase. Documentos de este tipo son, por exemplo, os diarios da clase e os rexistros anecdóticos.

Unha consecuencia directa do anteriormente exposto é a imprescindible asistencia do alumno as clases, tanto individuais como colectivas, pois do contrario non é posible un seguimento sistemático do desenrolo do alumno, esencial para a súa correcta avaliación.

Probas prácticas. Para a avaliación do proceso de aprendizaxe musical hai que ter en conta as características da música. Sen dúbida algunha, os coñecementos teóricos, históricos e culturais poden ser avaliados fácilmente por diversos instrumentos de avaliación. Pero non hai que olvidar que gran parte da aprendizaxe musical só pode avaliarse a partir da execución e da interpretación. Para isto, os profesores da especialidade de trombón organizarán, ao largo do curso, audicións, probas e concertos, todos istos de carácter público, co fin de que os alumnos poidan demostrar a asimilación e o desenrolo dos contidos técnicos e musicais, tocando sós, en grupo ou acompañados de piano ou outro instrumento.

Prevese aquí a posibilidade de facer coincidir algunhas destas actividades coas organizadas polos outros profesores de especialidades afines para a súa celebración conxunta, co fin de motivar o acercamento entre os alumnos e a unificación de criterios entre os profesores, así como o intercambio de puntos de vista e experiencias.

Proporase aos alumnos un mínimo dunha participación neste tipo de actividades por curso, e consideraranse tales actividades como un importante elemento máis a hora de avaliar ao alumno.

Outras. A verbalización permítenos saber o que os alumnos pensan e saben, a través das súas preguntas e intervencións na clase, de postas en común e debates ou de entrevistas persoais. Outros elementos que poden servir para avaliar ao alumno e o análise de producións tales como exposicións orais sobre un tema concreto, investigacións dirixidas, así como a súa participación en actividades extraescolares diversas.

Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación a seguir no presente curso serán os seguintes:

-Técnicos: 35%

Técnica, respiración, embocadura, hixiene postural ...

- Estéticos: 35%

Interpretación, estilo, fraseo, coherencia estilística...

- Actitudinais: 30%

Actitude, Interese, Comportamento, Disciplina, rendemento, progreso...

O alumno deberá superar o 40% da calificación de cada un dos apartados para ter opción a facer media e ter a posibilidade de aprobar.

No caso dos Procedementos Alternativos e máis concretamente e das Probas Extraordinarias de Setembro, aplicarase os seguintes porcentaxes aos diferentes Criterios:

Criterios técnicos: 50%

Criterios estéticos: 50%

Criterios de promoción

O alumno promocionará na materia en tanto cumpra co 75% dos contidos exixidos.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

A ampliación de matrícula ao curso seguinte do alumnado concedarase, tras a orientación do profesorado, así o solicite, sempre que o informe da totalidade do asegure a súa adecuada capacidade de aprendizaxe do curso actual e daquel ao que aspire a acceder.

Os profesores poderán realizar unha Xunta Avaliadora Extraordinaria para estudar o caso concreto.

6.5.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Actividades de recuperación

As actividades de recuperación están pensadas fundamentalmente para aqueles/as

alumnos/as que presenten un ritmo máis lento de aprendizaxe, neste caso pódense aplicar as seguintes medidas:

Reforzo das explicacións de conceptos fundamentais e de técnicas de traballo personalizado.

Actividades menos complexas para que asimilen mellor os conceptos, e volta ós conceptos máis básicos se fose necesario.

Énfase no valor funcional dos logros adquiridos co aprendido, e na aplicación

práctica no estudio cotidiá.

Utilización doutros medios para presentarlle os contidos.

Reforzos para lograr a recuperación

Consideraranse reforzos para lograr a recuperación a asistencia dos alumnos ás titorías de alumnos as veces que o considere oportuno o profesor titor, así coma

horas de reforzo se o centro ten dispoñibilidade horaria ou de aulas. Ditas horas de reforzo faranse sempre que o profesor titor estime oportunas a maiores da asistencia ás titorías.

Probas extraordinarias de setembro

No caso de que algún alumno non supere a avaliación de xeito positivo no curso lectivo ordinario dentro de cada un dos cursos que conforman o grao elemental e profesional na especialidade de trombón, deberá afrontar unha proba no mes de Setembro co fin de amosar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica.

Esta proba terá carácter práctico e o alumno deberá presentar como mínimo o 75% de cada un dos contidos que correspondan ao curso en cuestión e sendo o profesor o encargado de designar as escalas, estudos, pezas, etc a interpretar no exame.

Ademais en este exame o profesor poderá pedir que o alumno toque as obras, estudos etc... na súa totalidade o só parcialmente, coma él estime oportuno en cada un dos casos.

Ademais será na última semana de curso cando o profesor notificará aos seus alumnos/as o que terán que preparar para as probas extraordinarias de recuperación, no seu correspondente Informe de Avaliación Negativo, entregado xunto co Boletín de Notas e/ou enviado por Centros-Net

- **Non será obrigatorio traer pianista acompañante para a interpretación das obras ou pezas que o requiran.**
- **Os alumnos terán que traer o material de exame (Obras, estudos etc)**

6.5.5 Recursos didácticos

Utilizaremos os seguintes recursos: Mobiliario de aula, atrís, lousa, metrónomo, afinador, instrumento, servizo de fonoteca, biblioteca, aparato de gravación, reprodutor de video e televisión, CDs, recursos informáticos (Internet).

BIBLIOGRAFIA 1º G.P.

Exercicios de respiración, embocadura e boquilla, aportados polo profesor.

Methode complete de trombone a Coulisse Vol.1 **A. Lafosse.**
 55 Phrasing studies for trombone.....**J. Cimera.**
 Trente Recreations en forme d'étude..... **G. Picherau.**
 31 estudos brillantes..... **M. Bleger**
 Douze études..... **E. Manna**

Flexibilidad.....**Chals Collins Vol 1.**
 Metodo completo**Arban's**

Escalas y arpeggios Maiores e Menores ata cinco alteracións

Primeira avaliación:

Pichereau (1, 2)
Lafosse (81, 82, 83, 85 e 85a)
Bleger(1, 2)
 Obra

Segunda avaliación:

Pichereau (7, 10)
Lafosse (85b, 85c, 92 99 100)
Bleger (3, 4)
 Obra.

Terceira avaliación:

Pichereau (22, 23)
Lafosse (97, 98, 83a e 83b)
Bleger (5, 6)
 Obra.

obras orientativas

Fantasia.....**J.F. Michel**
 Theme de concours..... **R. Clerise**
 Concert Piece..... **A. Ostrander.**
 Sonata nº1**Galliard**
 Austin Park March.....**A Frackenhohl.**
 Cordelinette.....**J. Meyer**
 Fantasy.....**J. Curnow**
 Concertino Petite.....**J. Cimera**
 Trombonaria..... **Brouquieres**

6.6 Secuenciación do curso 2º Grao profesional

6.6.1 Obxetivos

Aplicar os coñecementos fundamentais da técnica a hora da interpretación.
 Utilización progresiva dos coñecementos musicais do alumno para solucionar
 cuestións relacionadas coa interpretación, fraseo, etc.

Control da afinación.

Interpretar un repertorio de obras de distintos estilos e de dificultade acorde co nivel.

Control das capacidades na interpretación en público.

Adquirir hábitos de estudo eficaces

6.6.2 Contidos

Desenvolvemento de hábitos e da autonomía no estudo e a interpretación.

Desenvolvemento da sensibilidade artística.

Desenvolvemento da Respiración diafragmática e do “empuxe vertical”.

Estudo da técnica no seu conxunto.

Traballo da velocidade.

Desenvolvemento da sensibilidade auditiva.

Traballo das escalas ata sete alteracions.

Entrenamento da memoria.

Estudo das notas pedales.

Profundizar no estudo da agónica, dinámica e a lectura a vista.

Traballo da ornamentación.

Traballo a igualdade sonora nos distintos rexistros.

6.6.3 Avaliación

Criterios de avaliación

a) Empregar o esforzo muscular e a respiración axeitada para a execución instrumental.

b) Demostrar dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.

c) Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.

d) Interpretar obras dos distintos estilos e épocas como solista e en grupo.

e) Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios de estilo correspondentes.

f) Mostrar autonomía na resolución de problemas técnicos e interpretativos.

g) Presentar en público programas axeitados ó nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

h) Descubrir e razoar os trazos característicos das obras escoitadas en audicións de concertos en directo ou de gravacións.

i) Ler a primeira vista fragmentos musicais acorde ó nivel.

j) Demostrar seguridade e precisión no uso da terminoloxía axeitada para formular xuízos persoais acerca das obras estudadas e aquelas que gozan despecial significación.

Minimos esixibles

Os mínimos esixibles para cada curso de grao elemental e grao profesional será o 75% de cadauno dos contidos programados para o curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Ao longo do curso se avaliará ao alumno cos diferentes tipos de avaliacións: inicial, para coñecer o nivel do alumno no curso que comeza; continua ou sumativa, ao longo do curso segundo a súa evolución actitude e interese en cada unha das clases, audicións ou actividades; e final, onde se terá en conta toda a súa evolución.

Os instrumentos de avaliación que se utilizarán son os seguintes:

Observación sistemática. A avaliación é sempre un proceso contínuo de constatación e valoración dos resultados do aprendizaxe. A avaliación, como proceso aberto e dinámico, constitúe unha base permanente da planificación do traballo. A observación sistemática realízase de forma preconcebida e programada a través de documentos que o profesor pode utilizar para anotar indicacións sobre a conduta dos alumnos durante ou despois de cada clase. Documentos de este tipo son, por exemplo, os diarios da clase e os rexistros anecdóticos.

Unha consecuencia directa do anteriormente exposto é a imprescindible asistencia do alumno as clases, tanto individuais como colectivas, pois do contrario non é posible un seguimento sistemático do desenrolo do alumno, esencial para a súa correcta avaliación.

Probas prácticas. Para a avaliación do proceso de aprendizaxe musical hai que ter en conta as características da música. Sen dúbida algunha, os coñecementos teóricos, históricos e culturais poden ser avaliados ffacilmente por diversos instrumentos de avaliación. Pero non hai que olvidar que gran parte da aprendizaxe musical só pode avaliarse a partir da execución e da interpretación. Para isto, os profesores da especialidade de trombón organizarán, ao largo do curso, audicións, probas e concertos, todos istos de carácter público, co fin de que os alumnos poidan demostrar a asimilación e o desenrolo dos contidos técnicos e musicais, tocando sós, en grupo ou acompañados de piano ou outro instrumento.

Prevese aquí a posibilidade de facer coincidir algunhas destas actividades coas organizadas polos outros profesores de especialidades afines para a súa celebración conxunta, co fin de motivar o acercamento entre os alumnos e a unificación de criterios entre os profesores, así como o intercambio de puntos de vista e experiencias.

Proporase aos alumnos un mínimo dunha participación neste tipo de actividades por curso, e consideraranse tales actividades como un importante elemento máis a hora de avaliar ao alumno.

Outras. A verbalización permítenos saber o que os alumnos pensan e saben, a través das súas preguntas e intervencións na clase, de postas en común e debates ou de entrevistas persoais. Outros elementos que poden servir para avaliar ao alumno e o análise de produccions tales como exposicións orais sobre un tema concreto, investigacións dirixidas, así como a súa participación en actividades extraescolares diversas.

Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación a seguir no presente curso serán os seguintes:

-Técnicos: 35%

Técnica, respiración, embocadura, hixiene postural ...

- Estéticos: 35%

Interpretación, estilo, fraseo, coherencia estilística...

- Actitudinais: 30%

Actitude, Interese, Comportamento, Disciplina, rendemento, progreso...

O alumno deberá superar o 40% da calificación de cada un dos apartados para ter opción a facer media e ter a posibilidade de aprobar.

No caso dos Procedementos Alternativos e máis concretamente e das Probas Extraordinarias de Setembro, aplicarase os seguintes porcentaxes aos diferentes Criterios:

Criterios técnicos: 50%

Criterios estéticos: 50%

Criterios de promoción

O alumno promocionará na materia en tanto cumpra co 75% dos contidos exixidos.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

A ampliación de matrícula ao curso seguinte do alumnado concedarase, tras a orientación do profesorado, así o solicite, sempre que o informe da totalidade do asegure a súa adecuada capacidade de aprendizaxe do curso actual e daquel ao que aspire a acceder.

Os profesores poderán realizar unha Xunta Avaliadora Extraordinaria para estudar o caso concreto.

6.6.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Actividades de recuperación

As actividades de recuperación están pensadas fundamentalmente para aqueles/as

alumnos/as que presenten un ritmo máis lento de aprendizaxe, neste caso pódense aplicar as seguintes medidas:

Reforzo das explicacións de conceptos fundamentais e de técnicas de traballo personalizado.

Actividades menos complexas para que asimilen mellor os conceptos, e volta ós conceptos máis básicos se fose necesario.

Énfase no valor funcional dos logros adquiridos co aprendido, e na aplicación práctica no estudio cotidiá.

Utilización doutros medios para presentarlle os contidos.

Reforzos para lograr a recuperación

Consideraranse reforzos para lograr a recuperación a asistencia dos alumnos ás titorías de alumnos as veces que o considere oportuno o profesor titor, así coma horas de reforzo se o centro ten dispoñibilidade horaria ou de aulas. Ditas horas de reforzo faranse sempre que o profesor titor estime oportunas a maiores da asistencia ás titorías.

Probas extraordinarias de setembro

No caso de que algún alumno non supere a avaliación de xeito positivo no curso lectivo ordinario dentro de cada un dos cursos que conforman o grao elemental e profesional na especialidade de trombón, deberá afrontar unha proba no mes de Setembro co fin de amosar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica.

Esta proba terá carácter práctico e o alumno deberá presentar como mínimo o 75% de cada un dos contidos que correspondan ao curso en cuestión e sendo o profesor o encargado de designar as escalas, estudos, pezas, etc a interpretar no exame.

Ademais en este exame o profesor poderá pedir que o alumno toque as obras, estudos etc... na súa totalidade o só parcialmente, coma él estime oportuno en cada un dos casos.

Ademais será na última semana de curso cando o profesor notificará aos seus alumnos/as o que terán que preparar para as probas extraordinarias de recuperación, no seu correspondente Informe de Avaliación Negativo, entregado xunto co Boletín de Notas e/ou enviado por Centros-Net

- **Non será obrigatorio traer pianista acompañante para a interpretación das obras ou pezas que o requiran.**
- **Os alumnos terán que traer o material de exame (Obras, estudos etc)**

6.6.5 Recursos didácticos

Utilizaremos os seguintes recursos: Mobiliario de aula, atrás, lousa, metrónomo, afinador, instrumento, servizo de fonoteca, biblioteca, aparato de gravación, reprodutor de video e televisión, CDs, recursos informáticos (Internet)

BIBLIOGRAFIA 2º G.P.

Exercicios de respiración, embocadura e boquilla, aportados polo profesor.

Melodius Etudes for Trombone**J. Rochut**
 31 Estudos Brillantes**M. Bléger**
 55 Phrasing studies for trombone.....**J. Cimera.**
 Trenta Recreations en forme d´etudes **G. Pichaureau**
 Methode complete de trombone a Coullisse Vol.1 **A. Lafosse.**
 Flexibilidad.....**B.Slokar**
 Técnica **R. muller**
 Metodo completo.....**Arban's**

Escalas y arpegios Maiores e Menores ata seis alteracións

Primeira avaliación:

Bleger (7-8)
Rochut (1, 2, 3)

Pichereau (3, 4,5)
Lafosse (87a, 88a 94a e 94b)
Obra

Segunda avaliación:

Bleger(9-10)
Rochut (4, 5, 6)
Pichereau (6, 8, 9)
Lafosse (96a, 98a,102a,
Obra

Terceira avaliación:

Bleger (11-12)
Rochut (7, 8, 9)
Pichereau (14, 16, 20)
Lafosse (106a,106b e 108a)
Obra

Obras orientativas

-Vocalisse.....**Rachmaninoff.**
-Choral Varié.....**Boutry.**
-Concertino Petite.....**Cimera.**
-Fantasy.....**Curnow.**
-Famosa Aria.....**Paudert.**
-Romance**V. Ewald.**
-Concerto Giocoso.....**Thilman.**
-Sonata ReM.....**A. Caldara.**
-Sonata Fa M**Marcello**
-Colneford Suite.....**Bullard.**

6.7 Secuenciación do curso 3º Grao profesional

6.7.1 Obxetivos

Desenvolver habitos de estudo e adquirir autonomía no estudo e na interpretación.

Valorar a calidade do son coma elemento técnico primordial.

Desenvolver o dominio da respiración diafragmática.

Traballar as notas pedales.

Mellorar a calidade da emisión no estudo das distintas articulacions (stacatto, legato o diversas combinaciónes).

Traballar todas as escalas M y m, cromáticas, arpegios, intervalos, nun rexistro máis extenso que no curso anterior, co obxecto de lograr un equilibrio tímbrico e sonoro en todo o ámbito.

Controlar a afinación no rexistro traballado.
Desenvolver o control e a velocidade no manexo da vara.
Introducir o estudo del trino.
Coñecer as estruturas formales básicas para o inicio da análise das obras de repertorio.
Interpretar de memoria un concerto.
Interpretar a primeira vista.
Interpretar repertorio orquestal.
Participar en audicions, coma solista e en grupos de cámara.

6.7.2 Contidos

Desenvolvemento de hábitos e da autonomía no estudo e a interpretación.
Desenvolvemento da sensibilidade artística.
Desenvolvemento da Respiración diafragmática e do "empuxe vertical".
-Desenvolvemento da calidade e amplitude sonora no rexistro grave coa práctica das notas pedales.
Desenvolvemento da flexibilidade: aumentando o rexistro, a velocidade (negra = 100) e as combinacións rítmicas (ata seisillos).
Práctica das escalas M y m, cromáticas, intervalos e arpexios no rexistro pensado para este ciclo, observando a calidade do son e o equilibrio tímbrico e sonoro.
Inicio en la práctica do trino.
Traballo da ornamentación.
Control da afinación no rexistro determinado.
Control do manexo da vara a unha maior velocidade (negra =100) en todos os exercicios e nos movementos máis rápidos dos concertos.
Ampliación artística dos conceptos técnico-formales do análise musical.
Interpretación de memoria de un concerto de estilo romántico.
Práctica de exercicios a primeira vista presentados polo profesor.
Introducción al estudo do repertorio orquestal adecuado a o nivel do curso.
Participación en audicions públicas, coma solista e en grupo de cámara demostrando soltura y seguridade.

6.7.3 Avaliación

Criterios de avaliación

- a) Empregar o esforzo muscular e a respiración axeitada para a execución instrumental.
- b) Demostrar dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- c) Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- d) Interpretar obras dos distintos estilos e épocas como solista e en grupo.
- e) Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios de estilo correspondentes.
- f) Mostrar autonomía na resolución de problemas técnicos e interpretativos.

- g) Presentar en público programas axeitados ó nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.
- h) Descubrir e razoar os trazos característicos das obras escoitadas en audicións de concertos en directo ou de gravacións.
- i) Ler a primeira vista fragmentos musicais acorde ó nivel.
- j) Demostrar seguridade e precisión no uso da terminoloxía axeitada para formular xuízos persoais acerca das obras estudadas e aquelas que gozan despecial significación.

Minimos esixibles

Os mínimos esixibles para cada curso de grao elemental e grao profesional será o 75% de cadauno dos contidos programados para o curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Ao longo do curso se avaliará ao alumno cos diferentes tipos de avaliacións: inicial, para coñecer o nivel do alumno no curso que comeza; continua ou sumativa, ao longo do curso segundo a súa evolución actitude e interese en cada unha das clases, audicións ou actividades; e final, onde se terá en conta toda a súa evolución.

Os instrumentos de avaliación que se utilizarán son os seguintes:

Observación sistemática. A avaliación é sempre un proceso contínuo de constatación e valoración dos resultados do aprendizaxe. A avaliación, como proceso aberto e dinámico, constitúe unha base permanente da planificación do traballo. A observación sistemática realízase de forma preconcebida e programada a través de documentos que o profesor pode utilizar para anotar indicacións sobre a conduta dos alumnos durante ou despois de cada clase. Documentos de este tipo son, por exemplo, os diarios da clase e os rexistros anecdóticos.

Unha consecuencia directa do anteriormente exposto é a imprescindible asistencia do alumno as clases, tanto individuais como colectivas, pois do contrario non é posible un seguimento sistemático do desenvolvemento do alumno, esencial para a súa correcta avaliación.

Probas prácticas. Para a avaliación do proceso de aprendizaxe musical hai que ter en conta as características da música. Sen dúbida algunha, os coñecementos teóricos, históricos e culturais poden ser avaliados facilmente por diversos instrumentos de avaliación. Pero non hai que olvidar que gran parte da aprendizaxe musical só pode avaliarse a partir da execución e da interpretación. Para isto, os profesores da especialidade de trombón organizarán, ao longo do curso, audicións, probas e concertos, todos istos de carácter público, co fin de que os alumnos poidan demostrar a asimilación e o desenvolvemento dos contidos técnicos e musicais, tocando sós, en grupo ou acompañados de piano ou outro instrumento.

Prevese aquí a posibilidade de facer coincidir algunhas destas actividades coas organizadas polos outros profesores de especialidades afines para a súa celebración conxunta, co fin de motivar o acercamento entre os alumnos e a unificación de criterios entre os profesores, así como o intercambio de puntos de vista e experiencias.

Proporase aos alumnos un mínimo dunha participación neste tipo de actividades por curso, e consideraranse tales actividades como un importante elemento máis a hora de avaliar ao alumno.

Outras. A verbalización permítenos saber o que os alumnos pensan e saben, a través das súas preguntas e intervencións na clase, de postas en común e debates ou de entrevistas persoais. Outros elementos que poden servir para avaliar ao alumno e o análise de produccions tales como exposicións orais sobre un tema concreto, investigacións dirixidas, así como a súa participación en actividades extraescolares diversas.

Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación a seguir no presente curso serán os seguintes:

-Técnicos: 35%

Técnica, respiración, embocadura, hixiene postural ...

- Estéticos: 35%

Interpretación, estilo, fraseo, coherencia estilística...

- Actitudinais: 30%

Actitude, Interese, Comportamento, Disciplina, rendemento, progreso...

O alumno deberá superar o 40% da cualificación de cada un dos apartados para ter opción a facer media e ter a posibilidade de aprobar.

No caso dos Procedementos Alternativos e máis concretamente e das Probas Extraordinarias de Setembro, aplicarase os seguintes porcentaxes aos diferentes Criterios:

Criterios técnicos: 50%

Criterios estéticos: 50%

Criterios de promoción

O alumno promocionará na materia en tanto cumpra co 75% dos contidos exixidos.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

A ampliación de matrícula ao curso seguinte do alumnado concedarase, tras a orientación do profesorado, así o solicite, sempre que o informe da totalidade do asegure a súa adecuada capacidade de aprendizaxe do curso actual e daquel ao que aspire a acceder.

Os profesores poderán realizar unha Xunta Avaliadora Extraordinaria para estudar o caso concreto.

6.7.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Actividades de recuperación

As actividades de recuperación están pensadas fundamentalmente para aqueles/as

alumnos/as que presenten un ritmo máis lento de aprendizaxe, neste caso pódense aplicar as seguintes medidas:

Reforzo das explicacións de conceptos fundamentais e de técnicas de traballo

personalizado.

Actividades menos complexas para que asimilen mellor os conceptos, e volta ós conceptos máis básicos se fose necesario.

Énfase no valor funcional dos logros adquiridos co aprendido, e na aplicación práctica no estudio cotidiá.

Utilización doutros medios para presentarlle os contidos.

Reforzos para lograr a recuperación

Consideraranse reforzos para lograr a recuperación a asistencia dos alumnos ás titorías de alumnos as veces que o considere oportuno o profesor titor, así coma horas de reforzo se o centro ten dispoñibilidade horaria ou de aulas. Ditas horas de reforzo faranse sempre que o profesor titor estime oportunas a maiores da asistencia ás titorías.

Probas extraordinarias de setembro

No caso de que algún alumno non supere a avaliación de xeito positivo no curso lectivo ordinario dentro de cada un dos cursos que conforman o grao elemental e profesional na especialidade de trombón, deberá afrontar unha proba no mes de Setembro co fin de amosar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica.

Esta proba terá carácter práctico e o alumno deberá presentar como mínimo o 75% de cada un dos contidos que correspondan ao curso en cuestión e sendo o profesor o encargado de designar as escalas, estudos, pezas, etc a interpretar no exame.

Ademais en este exame o profesor poderá pedir que o alumno toque as obras, estudos etc... na súa totalidade o só parcialmente, coma él estime oportuno en cada un dos casos.

Ademais será na última semana de curso cando o profesor notificará aos seus alumnos/as o que terán que preparar para as probas extraordinarias de recuperación, no seu correspondente Informe de Avaliación Negativo, entregado xunto co Boletín de Notas e/ou enviado por Centros-Net

- **Non será obrigatorio traer pianista acompañante para a interpretación das obras ou pezas que o requiran.**
- **Os alumnos terán que traer o material de exame (Obras, estudos etc)**

6.7.5 Recursos didácticos

Utilizaremos os seguintes recursos: Mobiliario de aula, atrás, lousa, metrónomo, afinador, instrumento, servizo de fonoteca, biblioteca, aparato de gravación, reprodutor de video e televisión, CDs, recursos informáticos (Internet)

BIBLIOGRAFIA 3º G.P.

- 31 Estudios Brillantes **M. Bléger**
- Melodius Etudes for Trombone.....**J. Rochut**
- Douze Études Mélodiques.....**H. Busser**
- Methode complete de trombone a Coulisse Vol.2 **A. Lafosse.**
- Flexibilidad**Chals Collins Vol 1.**
- Técnica.....**R. Muller**
- Metodo completo..... **Arban's**

- Escalas y arpegios Maiores e menores con todas as alteracions

Primeira avaliación:

Bleger (13, 14, 15, 16)

Rochut (10, 11, 12)

Busser (1 e 2)

Obra

Segunda avaliación:

Bleger (17, 18, 19, 20)

Rochut (13, 14, 15)

Busser (3 e 4)

Obra

Terceira avaliación:

Bleger (21-31)

Rochut (16, 17, 18)

Busser (5 e 6)

Obra

-Obras orientativas

Sonata Lam**Marcello**

Sonata Fa M **Marcello**

Vocalisse.....**Rachmaninoff**

Cavatina.....**SaintSaens**

Romance.....**Jorgensen**

Cortege.....**Dubois**

Concertino.....**Sachse**

Concierto.....**Lauga**

Sonata N°5.....**Galliard**

6.8 Secuenciación do curso 4º Grao profesional

6.8.1 Obxetivos

Desenvolvemento da técnica no seu conxunto

Relacionar os coñecementos técnicos e teóricos a interpretación.

Interpretar un repertorio que incluía obras de diferentes estilos, de dificultade acorde col nivel

Interpretar obras de memoria.

Adquirir hábitos de estudo eficaces.

Control das distintas capacidades en audicións en público.
Coñecer as distintas formas de interpretación nas diferentes épocas da historia da música.
Saber analizar as obras do curso.

6.8.2 Contidos

Desenvolvemento de hábitos e da autonomía no estudo e a interpretación.
Desenvolvemento da sensibilidade artística.
Desenvolvemento da Respiración diafragmática e do “empuxe vertical”.
Estudo da técnica no seu conxunto.
Traballo das escalas ata sete alteracions.
Perfeccionamento da igualdade sonora e tímbrica nos distintos rexistros.
Práctica do trino.
Traballo da ornamentación.
Profundizar no estudo da agónica, dinámica e a lectura a primeira vista.
Comprensión de estruturas musicais acorde co nivel.
Análise básico das obras programadas.
Desenvolvemento da sensibilidade auditiva.
Entrenamento da memoria.
Profundizar no estudo das diferentes formas de emisión do son.
Desenvolvemento da calidade e amplitude sonora no rexistro grave coa práctica das notas pedales.
Desenvolvemento da flexibilidade: aumentando o rexistro, a velocidade (negra = 120) e as combinacións rítmicas (ata seisillos).
Práctica das escalas M y m, cromáticas, intervalos e arpexios no rexistro pensado para este ciclo, observando a calidade do son e o equilibrio tímbrico e sonoro.

6.8.3 Avaliación

Criterios de avaliación

- a) Empregar o esforzo muscular e a respiración axeitada para a execución instrumental.
- b) Demostrar dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- c) Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- d) Interpretar obras dos distintos estilos e épocas como solista e en grupo.
- e) Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios de estilo correspondentes.
- f) Mostrar autonomía na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- g) Presentar en público programas axeitados ó nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.
- h) Descubrir e razoar os trazos característicos das obras escoitadas en audicións de concertos en directo ou de gravacións.
- i) Ler a primeira vista fragmentos musicais acorde ó nivel.
- j) Demostrar seguridade e precisión no uso da terminoloxía axeitada para formular xuízos persoais acerca das obras estudadas e aquelas que gozan despecial significación.

Minimos esixibles

Os mínimos exixibles para cada curso de grao elemental e grao profesional será o 75% de cadauno dos contidos programados para o curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Ao longo do curso se avaliará ao alumno cos diferentes tipos de avaliacións: inicial, para coñecer o nivel do alumno no curso que comeza; continua ou sumativa, ao longo do curso segundo a súa evolución actitude e interese en cada unha das clases, audicións ou actividades; e final, onde se terá en conta toda a súa evolución.

Os instrumentos de avaliación que se utilizarán son os seguintes:

Observación sistemática. A avaliación é sempre un proceso contínuo de constatación e valoración dos resultados do aprendizaxe. A avaliación, como proceso aberto e dinámico, constitúe unha base permanente da planificación do traballo. A observación sistemática realízase de forma preconcebida e programada a través de documentos que o profesor pode utilizar para anotar indicacións sobre a conduta dos alumnos durante ou despois de cada clase. Documentos de este tipo son, por exemplo, os diarios da clase e os rexistros anecdóticos.

Unha consecuencia directa do anteriormente exposto é a imprescindible asistencia do alumno as clases, tanto individuais como colectivas, pois do contrario non é posible un seguimento sistemático do desenrolo do alumno, esencial para a súa correcta avaliación.

Probas prácticas. Para a avaliación do proceso de aprendizaxe musical hai que ter en conta as características da música. Sen dúbida algunha, os coñecementos teóricos, históricos e culturais poden ser avaliados facilmente por diversos instrumentos de avaliación. Pero non hai que olvidar que gran parte da aprendizaxe musical só pode avaliarse a partir da execución e da interpretación. Para isto, os profesores da especialidade de trombón organizarán, ao largo do curso, audicións, probas e concertos, todos istos de carácter público, co fin de que os alumnos poidan demostrar a asimilación e o desenrolo dos contidos técnicos e musicais, tocando sós, en grupo ou acompañados de piano ou outro instrumento.

Prevese aquí a posibilidade de facer coincidir algunhas destas actividades coas organizadas polos outros profesores de especialidades afines para a súa celebración conxunta, co fin de motivar o acercamento entre os alumnos e a unificación de criterios entre os profesores, así como o intercambio de puntos de vista e experiencias.

Proporase aos alumnos un mínimo dunha participación neste tipo de actividades por curso, e consideraranse tales actividades como un importante elemento máis a hora de avaliar ao alumno.

Outras. A verbalización permítenos saber o que os alumnos pensan e saben, a través das súas preguntas e intervencións na clase, de postas en común e debates ou de entrevistas persoais. Outros elementos que poden servir para avaliar ao alumno e o análise de produccions tales como exposicións orais sobre un tema concreto, investigacións dirixidas, así como a súa participación en actividades extraescolares diversas.

Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación a seguir no presente curso serán os seguintes:

-Técnicos: 35%

Técnica, respiración, embocadura, hixiene postural ...

- Estéticos: 35%

Interpretación, estilo, fraseo, coherencia estilística...

- Actitudinais: 30%

Actitude, Interese, Comportamento, Disciplina, rendemento, progreso...

O alumno deberá superar o 40% da calificación de cada un dos apartados para ter opción a facer media e ter a posibilidade de aprobar.

No caso dos Procedementos Alternativos e máis concretamente e das Probas Extraordinarias de Setembro, aplicarase os seguintes porcentaxes aos diferentes Criterios:

Criterios técnicos: 50%

Criterios estéticos: 50%

Criterios de promoción

O alumno promocionará na materia en tanto cumpra co 75% dos contidos exixidos.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

A ampliación de matrícula ao curso seguinte do alumnado concedarase, tras a orientación do profesorado, así o solicite, sempre que o informe da totalidade do asegure a súa adecuada capacidade de aprendizaxe do curso actual e daquel ao que aspire a acceder.

Os profesores poderán realizar unha Xunta Avaliadora Extraordinaria para estudar o caso concreto.

4.8.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Actividades de recuperación

As actividades de recuperación están pensadas fundamentalmente para aqueles/as

alumnos/as que presenten un ritmo máis lento de aprendizaxe, neste caso pódense aplicar as seguintes medidas:

Reforzo das explicacións de conceptos fundamentais e de técnicas de traballo personalizado.

Actividades menos complexas para que asimilen mellor os conceptos, e volta ós conceptos máis básicos se fose necesario.

Énfase no valor funcional dos logros adquiridos co aprendido, e na aplicación práctica no estudio cotidiá.

Utilización doutros medios para presentarlle os contidos.

Reforzos para lograr a recuperación

Consideraranse reforzos para lograr a recuperación a asistencia dos alumnos ás titorías de alumnos as veces que o considere oportuno o profesor titor, así coma

horas de reforzo se o centro ten dispoñibilidade horaria ou de aulas. Ditas horas de reforzo faranse sempre que o profesor titor estime oportunas a maiores da asistencia ás titorías.

Probas extraordinarias de setembro

No caso de que algún alumno non supere a avaliación de xeito positivo no curso lectivo ordinario dentro de cada un dos cursos que conforman o grao elemental e profesional na especialidade de trombón, deberá afrontar unha proba no mes de Setembro co fin de amosar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica.

Esta proba terá carácter práctico e o alumno deberá presentar como mínimo o 75% de cada un dos contidos que correspondan ao curso en cuestión e sendo o profesor o encargado de designar as escalas, estudos, pezas, etc a interpretar no exame.

Ademais en este exame o profesor poderá pedir que o alumno toque as obras, estudos etc... na súa totalidade o só parcialmente, coma él estime oportuno en cada un dos casos.

Ademais será na última semana de curso cando o profesor notificará aos seus alumnos/as o que terán que preparar para as probas extraordinarias de recuperación, no seu correspondente Informe de Avaliación Negativo, entregado xunto co Boletín de Notas e/ou enviado por Centros-Net

- **Non será obrigatorio traer pianista acompañante para a interpretación das obras ou pezas que o requiran.**
- **Os alumnos terán que traer o material de exame (Obras, estudos etc)**

4.8.5 Recursos didácticos

Utilizaremos os seguintes recursos: Mobiliario de aula, atrás, lousa, metrónomo, afinador, instrumento, servizo de fonoteca, biblioteca, aparato de gravación, reprodutor de video e televisión, CDs, recursos informáticos (Internet)

BIBLIOGRAFIA 4ºG.P.

- Dix Caprices**M. Bléger**
- Melodius Etudes for Trombone.....**J. Rochut**
- Douze Études Mélodiques.....**H. Busser**
- Methode complete de trombone a Coulisse Vol.2 **A. Lafosse.**
- Flexibilidad**B. Slokar**
- Técnica Vol.1.....**R. Muller**
- Metodo completo..... **Arban's**
- Escalas y arpeggios Maiores e Menores con todas as alteracións

Primeira avaliación:

Bleger (1, 2, 3, 4)

Rochut (19-23)

Busser (7 e 8)

Obra

Segunda avaliación:

Bleger (5, 6, 7)

Rochut (24-30)

Busser (9 e 10)

Obra

Terceira avaliación:

Bleger (8, 9, 10)

Rochut (30-35)

Busser (11 e 12)

Obra

-Obras orientativas

Romance.....	Weber
Concertino.....	Sachse
Cavatina.....	Saint saen
Homenage a Bach.....	Bozza
Romance.....	Jorgensen
Sonata lam	Marcello
Sonata N°5.....	Vivaldi
Sonata N°6.....	Galliard
Elegy for Mippy.....	Berstein

6.9 Secuenciación do curso 5º Grao profesional

6.9.1 Obxetivos

- a) Desenvolver hábitos de estudo e adquirir autonomía no estudo e a interpretación.
- b) Valorar a calidade do son coma elemento técnico primordial.
- c) Profundizar no coñecemento da práctica da respiración.
- d) Mellorar a calidade do son no rexistro máis ampliado que no curso anterior.
- e) Traballar toda a gama de exercicios técnicos (escalas arpeخيos, intervalos), no rexistro determinado, e todas as articulacións e a súas posibles combinacións no todos os exercicios técnicos.
- f) Traballar o dobre picado.
- g) Aumentar a velocidade na execución dos exercicios técnicos.
- h) Traballar o repertorio para este nivel (facendo fincapé no repertorio do S. XX)
- i) Coñecer as grafías utilizadas na escritura actual.
- j) Desenvolver e potenciar a máximo o criterio persoal na interpretación.

- k) Utilizar o análise armónico-formal coma ferramenta indispensable para a interpretación.
- l) Realizar sesións de debate basadas en audicions comentadas e comparadas de grandes intérpretes.
- ll) Participar en audicions públicas e concertos coma solista.

6.9.2 Contidos

- a) Desenvolvemento de hábitos de estudo e da autonomía no estudo e a interpretación
- b) Desenvolvemento da respiración diafragmática.
- c) Práctica do repertorio completo de trombón, insistiendo no máis actual do repertorio orquestral.
- d) Práctica do trino.
- e) Profundizar en el traballo da ornamentación.
- f) Desenvolvemento da calidade e amplitude sonora no rexistro grave coa práctica das notas pedales.
- g) Desenvolvemento da flexibilidade: aumentando o rexistro, a velocidade e as combinacións rítmicas
- h) Práctica das escalas M y m, cromáticas, intervalos e arpejos no rexistro pensado para este ciclo, observando a calidade do son e o equilibrio tímbrico e sonoro.
- i) Práctica sobre o uso das sordinas nos concertos máis actuais do repertorio de trombón e no repertorio orquestral.
- j) Coñecemento das novas grafías e dos distintos aspectos técnico- formales que se traballarán nas clases técnicas de armonía e análise musical.
- k) Potenciación da personalidade coma elemento indispensable para la interpretación.
- l) Participación en audicions públicas coma solista de orquesta o banda e en grupos de cámara, demostrando auto confianza e dominio da situación escénicas
- ll) Coñecemento sobre os itinerarios que hai que seguir no plan de estudos das ensinanzas Artísticas Superiores.

6.9.3 Avaliación

Criterios de avaliación

- a) Empregar o esforzó muscular e a respiración axeitada para a execución instrumental.
- b) Demostrar dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- c) Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- d) Interpretar oras dos distintos estilos e épocas como solista e en grupo.
- e) Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios de estilo correspondentes.
- f) Mostrar autonomía na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- g) Presentar en público programas axeitados ó nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

- h) Descubrir e razoar os trazos característicos das obras escoitadas en audicións de concertos en directo ou de gravacións.
- i) Ler a primeira vista fragmentos musicais acorde ó nivel.
- j) Demostrar seguridade e precisión no uso da terminoloxía axeitada para formular xuízos persoais acerca das obras estudadas e aquelas que gozan despecial significación.

Minimos esixibles

Os mínimos esixibles para cada curso de grao elemental e grao profesional será o 75% de cadauno dos contidos programados para o curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Ao longo do curso se avaliará ao alumno cos diferentes tipos de avaliacións: inicial, para coñecer o nivel do alumno no curso que comeza; continua ou sumativa, ao longo do curso segundo a súa evolución actitude e interese en cada unha das clases, audicións ou actividades; e final, onde se terá en conta toda a súa evolución.

Os instrumentos de avaliación que se utilizarán son os seguintes:

Observación sistemática. A avaliación é sempre un proceso contínuo de constatación e valoración dos resultados do aprendizaxe. A avaliación, como proceso aberto e dinámico, constitúe unha base permanente da planificación do traballo. A observación sistemática realízase de forma preconcebida e programada a través de documentos que o profesor pode utilizar para anotar indicacións sobre a conduta dos alumnos durante ou despois de cada clase. Documentos de este tipo son, por exemplo, os diarios da clase e os rexistros anecdóticos.

Unha consecuencia directa do anteriormente exposto é a imprescindible asistencia do alumno as clases, tanto individuais como colectivas, pois do contrario non é posible un seguimento sistemático do desenrolo do alumno, esencial para a súa correcta avaliación.

Probas prácticas. Para a avaliación do proceso de aprendizaxe musical hai que ter en conta as características da música. Sen dúbida algunha, os coñecementos teóricos, históricos e culturais poden ser avaliados fácilmente por diversos instrumentos de avaliación. Pero non hai que olvidar que gran parte da aprendizaxe musical só pode avaliarse a partir da execución e da interpretación. Para isto, os profesores da especialidade de trombón organizarán, ao largo do curso, audicións, probas e concertos, todos istos de carácter público, co fin de que os alumnos poidan demostrar a asimilación e o desenrolo dos contidos técnicos e musicais, tocando sós, en grupo ou acompañados de piano ou outro instrumento.

Prevese aquí a posibilidade de facer coincidir algunhas destas actividades coas organizadas polos outros profesores de especialidades afines para a súa celebración conxunta, co fin de motivar o acercamento entre os alumnos e a unificación de criterios entre os profesores, así como o intercambio de puntos de vista e experiencias. Proporase aos alumnos un mínimo dunha participación neste tipo de actividades por curso, e consideraranse tales actividades como un importante elemento máis a hora de avaliar ao alumno.

Outras. A verbalización permítenos saber o que os alumnos pensan e saben, a través das súas preguntas e intervencións na clase, de postas en común e debates ou de entrevistas persoais. Outros elementos que poden servir para avaliar ao alumno e o análise de producións tales como exposicións orais sobre un tema concreto, investigacións dirixidas, así como a súa participación en actividades extraescolares diversas.

Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación a seguir no presente curso serán os seguintes:

-Técnicos: 35%

Técnica, respiración, embocadura, hixiene postural ...

- Estéticos: 35%

Interpretación, estilo, fraseo, coherencia estilística...

- Actitudinais: 30%

Actitude, Interese, Comportamento, Disciplina, rendemento, progreso...

O alumno deberá superar o 40% da calificación de cada un dos apartados para ter opción a facer media e ter a posibilidade de aprobar.

No caso dos Procedementos Alternativos e máis concretamente e das Probas Extraordinarias de Setembro, aplicarase os seguintes porcentaxes aos diferentes Criterios:

Criterios técnicos: 50%

Criterios estéticos: 50%

Criterios de promoción

O alumno promocionará na materia en tanto cumpra co 75% dos contidos exixidos.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

A ampliación de matrícula ao curso seguinte do alumnado concedarase, tras a orientación do profesorado, así o solicite, sempre que o informe da totalidade do asegure a súa adecuada capacidade de aprendizaxe do curso actual e daquel ao que aspire a acceder.

Os profesores poderán realizar unha Xunta Avaliadora Extraordinaria para estudar o caso concreto.

6.9.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Actividades de recuperación

As actividades de recuperación están pensadas fundamentalmente para aqueles/as

alumnos/as que presenten un ritmo máis lento de aprendizaxe, neste caso pódense aplicar as seguintes medidas:

Reforzo das explicacións de conceptos fundamentais e de técnicas de traballo personalizado.

Actividades menos complexas para que asimilen mellor os conceptos, e volta ós conceptos máis básicos se fose necesario.

Énfase no valor funcional dos logros adquiridos co aprendido, e na aplicación

práctica no estudio cotidiá.

Reforzos para lograr a recuperación

Consideraranse reforzos para lograr a recuperación a asistencia dos alumnos ás titorías de alumnos as veces que o considere oportuno o profesor titor, así coma

horas de reforzo se o centro ten dispoñibilidade horaria ou de aulas. Ditas horas de reforzo faranse sempre que o profesor titor estime oportunas a maiores da asistencia ás titorías.

Probas extraordinarias de setembro

No caso de que algún alumno non supere a avaliación de xeito positivo no curso lectivo ordinario dentro de cada un dos cursos que conforman o grao elemental e profesional na especialidade de trombón, deberá afrontar unha proba no mes de Setembro co fin de amosar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica.

Esta proba terá carácter práctico e o alumno deberá presentar como mínimo o 75% de cada un dos contidos que correspondan ao curso en cuestión e sendo o profesor o encargado de designar as escalas, estudos, pezas, etc a interpretar no exame.

Ademais en este exame o profesor poderá pedir que o alumno toque as obras, estudos etc... na súa totalidade o só parcialmente, coma él estime oportuno en cada un dos casos.

Ademais será en Xuño cando o profesor notificará a os seus alumnos o que terán que preparar no verán, no seu correspondente Informe de Avaliación Negativo, entregado xunto co Boletín de Notas e/ou enviado por Centros-Net

- **Non será obrigatorio traer pianista acompañante para a interpretación das obras ou pezas que o requiran.**
- **Os alumnos terán que traer o material de exame (Obras, estudos etc)**

6.9.5 Recursos didácticos

Utilizaremos os seguintes recursos: Mobiliario de aula, atrís, lousa, metrónomo, afinador, instrumento, servizo de fonoteca, biblioteca, aparato de gravación, reprodutor de video e televisión, CDs, Internet e por ultimo os bibliográficos que detallare a continuación.

BIBLIOGRAFIA 5ºG.P.

Vingt Études de Perfectionnement.....**Dotzauer**
Sixty Selected Studies for Trombone vol (I).....**Kopprasch**

Melodius Etudes for Trombone.....**J. Rochut**
Methode complete de trombone a Coulisse Vol.2 y 3 **A. Lafosse.**
Metodo completo**Arban's**
Basic Rutines.....**Mastelleer**
Lips Slurs.....**Edwards**
Tecnica Vol 2.....**Muller**

- Escalas y arpeggios Maiores e Menores con todas as alteracións

Tres solos orquestais elixidos entre os seguintes

"Réquiem" de **Mozart.**
"Gazza Ladra" de **G. Rossini.**
"Sifonía 3ª" de **Malher.**
"Tanhauser" de **R. Wagner.**
"Loengrin" de **R. Wagner.**
"Walkirias" de **R. Wagner**
"La Gran Pascua Rusa" de **Rimsky-Korsakov.**

-Obras orientativas

Concerto.....**R.Korsakov**
Morceau Symphonique..**Guilmant**
Impromptu.....**Bigot**
Ballada.....**Bozza**
Homenage a Bach..... **Bozza**
Concerto.....**Graffe**
Sonata.....**Sulek**
Sonata nº5.....**Vivaldi**
Sonata Fa m.....**Teleman**
Concerto nº2.....**Reich**

6.10 Secuenciación do curso 6º Grao profesional

6.10.1 Obxetivos

- Desenvolver hábitos de estudo e adquirir autonomía no estudio e a interpretación.
- Valorar a calidade do son coma elemento técnico primordial.
- Profundizar no coñecemento da práctica da respiración.
- Mellorar a calidade o do son nun rexistro máis ampliado que o del curso anterior.
- Traballar toda a gama de exercicios técnicos (escalas arpeggios, intervalos), no rexistro determinado, e todas as articulacións e o seus posibles combinacións en todos os exercicios técnicos.

- f) Traballar o dobre e triple picado.
- g) Aumentar a velocidade na execución dos exercicios técnicos.
- h) Traballar o repertorio para este nivel (facendo fincapé no repertorio do S. XX)
- i) Coñocer e practicar o efecto sonoro del glissando, flatterzunge e os dobles sonidos.
- j) Coñocer e practicar o uso das diferentes sordinas.
- k) Coñocer as grafías utilizadas na escritura actual.
- l) Desenvolver e potenciar al máximo o criterio persoal na interpretación.
- ll) Utilizar o análise armónico-formal como ferramenta indispensable para a interpretación.
- m) Realizar sesións de debate basadas en audicions comentadas e comparadas de grandes intérpretes.
- n) Participar en audicions públicas e concertos coma solista.

6.10.2 Contidos

- a) Desenvolvemento da calidade e amplitude sonora no rexistro grave coa práctica das notas pedales.
- b) Desenvolvemento da flexibilidade: aumentando o rexistro, a velocidade e as combinacións rítmicas
- c) Práctica das escalas M y m, cromáticas, intervalos e arpexios no rexistro pensado para este ciclo, observando a calidade do son e o equilibrio tímbrico e sonoro.
- d) Desenvolvemento de hábitos de estudo e da autonomía no estudo e a interpretación
- e) Desenvolvemento da respiración diafragmática.
- f) Práctica do dobre e triple picado.
- g) Traballo da ornamentación.
- h) Práctica do repertorio completo de trombón, insistindo no máis actual.
- i) Práctica do repertorio orquestal.
- j) Práctica do glissando, flatterzunge, e del dobre sonido.
- k) Práctica sobre o uso das sordinas nos concertos máis actuais do repertorio de trombón e no repertorio orquestal.
- l) Coñecemento das novas grafías e dos distintos aspectos técnico- formales que traballaránse nas clases técnicas de armonía e análise musical.
- ll) Potenciación da personalidade coma elemento indispensable para a interpretación.
- m) Participación en audiciones públicas coma solista de orquesta o banda e en grupos de cámara, demostrando auto confianza e dominio da situación escénica.
- n) Coñecemento sobre os itinerarios que hai que seguir no plan de estudos das Ensenanzas Artísticas Superiores.

6.10.3 Avaliación

Criterios de avaliación

- a) Empregar o esforzó muscular e a respiración axeitada para a execución instrumental.
- b) Demostrar dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.

- c) Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- d) Interpretar obras dos distintos estilos e épocas como solista e en grupo.
- e) Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios de estilo correspondentes.
- f) Mostrar autonomía na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- g) Presentar en público programas axeitados ó nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.
- h) Descubrir e razoar os trazos característicos das obras escoitadas en audicións de concertos en directo ou de gravacións.
- i) Ler a primeira vista fragmentos musicais acorde ó nivel.
- j) Demostrar seguridade e precisión no uso da terminoloxía axeitada para formular xuízos persoais acerca das obras estudadas e aquelas que gozan despecial significación.

Minimos esixibles

Os mínimos esixibles para cada curso de grao elemental e grao profesional será o 75% de cadauno dos contidos programados para o curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Ao longo do curso se avaliará ao alumno cos diferentes tipos de avaliacións: inicial, para coñecer o nivel do alumno no curso que comeza; continua ou sumativa, ao longo do curso segundo a súa evolución actitude e interese en cada unha das clases, audicións ou actividades; e final, onde se terá en conta toda a súa evolución.

Os instrumentos de avaliación que se utilizarán son os seguintes:

Observación sistemática. A avaliación é sempre un proceso contínuo de constatación e valoración dos resultados do aprendizaxe. A avaliación, como proceso aberto e dinámico, constitúe unha base permanente da planificación do traballo. A observación sistemática realízase de forma preconcebida e programada a través de documentos que o profesor pode utilizar para anotar indicacións sobre a conduta dos alumnos durante ou despois de cada clase. Documentos de este tipo son, por exemplo, os diarios da clase e os rexistros anecdóticos.

Unha consecuencia directa do anteriormente exposto é a imprescindible asistencia do alumno as clases, tanto individuais como colectivas, pois do contrario non é posible un seguimento sistemático do desenrolo do alumno, esencial para a súa correcta avaliación.

Probas prácticas. Para a avaliación do proceso de aprendizaxe musical hai que ter en conta as características da música. Sen dúbida algunha, os coñecementos teóricos, históricos e culturais poden ser avaliados facilmente por diversos instrumentos de avaliación. Pero non hai que olvidar que gran parte da aprendizaxe musical só pode avaliarse a partir da execución e da interpretación. Para isto, os profesores da especialidade de trombón organizarán, ao largo do curso, audicións, probas e concertos, todos istos de carácter público, co fin de que os alumnos poidan demostrar a asimilación e o desenrolo dos contidos técnicos e musicais, tocando sós, en grupo ou acompañados de piano ou outro instrumento.

Prevese aquí a posibilidade de facer coincidir algunhas destas actividades coas organizadas polos outros profesores de especialidades afines para a súa celebración conxunta, co fin de motivar o acercamento entre os alumnos e a unificación de criterios entre os profesores, así como o intercambio de puntos de vista e experiencias.

Proporase aos alumnos un mínimo dunha participación neste tipo de actividades por curso, e consideraranse tales actividades como un importante elemento máis a hora de avaliar ao alumno.

Outras. A verbalización permítenos saber o que os alumnos pensan e saben, a través das súas preguntas e intervencións na clase, de postas en común e debates ou de entrevistas persoais. Outros elementos que poden servir para avaliar ao alumno e o análise de produccions tales como exposicións orais sobre un tema concreto, investigacións dirixidas, así como a súa participación en actividades extraescolares diversas.

Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación a seguir no presente curso serán os seguintes:

-Técnicos: 35%

Técnica, respiración, embocadura, hixiene postural ...

- Estéticos: 35%

Interpretación, estilo, fraseo, coherencia estilística...

- Actitudinais: 30%

Actitude, Interese, Comportamento, Disciplina, rendemento, progreso...

O alumno deberá superar o 40% da calificación de cada un dos apartados para ter opción a facer media e ter a posibilidade de aprobar.

No caso dos Procedementos Alternativos e máis concretamente e das Probas Extraordinarias de Setembro, aplicarase os seguintes porcentaxes aos diferentes Criterios:

Criterios técnicos: 50%

Criterios estéticos: 50%

Criterios de promoción

O alumno promocionará na materia en tanto cumpra co 75% dos contidos exixidos.

4.10.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Actividades de recuperación

As actividades de recuperación están pensadas fundamentalmente para aqueles/as

alumnos/as que presenten un ritmo máis lento de aprendizaxe, neste caso pódense aplicar as seguintes medidas:

Reforzo das explicacións de conceptos fundamentais e de técnicas de traballo personalizado.

Actividades menos complexas para que asimilen mellor os conceptos, e volta ós conceptos máis básicos se fose necesario.

Énfase no valor funcional dos logros adquiridos co aprendido, e na aplicación práctica no estudio cotidiá.

Utilización doutros medios para presentarlle os contidos.

Reforzos para lograr a recuperación

Consideraranse reforzos para lograr a recuperación a asistencia dos alumnos ás titorías de alumnos as veces que o considere oportuno o profesor titor, así coma horas de reforzo se o centro ten dispoñibilidade horaria ou de aulas. Ditas horas de reforzo faranse sempre que o profesor titor estime oportunas a maiores da asistencia ás titorías.

Probas extraordinarias de setembro

No caso de que algún alumno non supere a avaliación de xeito positivo no curso lectivo ordinario dentro de cada un dos cursos que conforman o grao elemental e profesional na especialidade de trombón, deberá afrontar unha proba no mes de Setembro co fin de amosar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica.

Esta proba terá carácter práctico e o alumno deberá presentar como mínimo o 75% de cada un dos contidos que correspondan ao curso en cuestión e sendo o profesor o encargado de designar as escalas, estudos, pezas, etc a interpretar no exame.

Ademais en este exame o profesor poderá pedir que o alumno toque as obras, estudos etc... na súa totalidade o só parcialmente, coma él estime oportuno en cada un dos casos.

Ademais será na última semana de curso cando o profesor notificará aos seus alumnos/as o que terán que preparar para as probas extraordinarias de recuperación, no seu correspondente Informe de Avaliación Negativo, entregado xunto co Boletín de Notas e/ou enviado por Centros-Net

- **Non será obrigatorio traer pianista acompañante para a interpretación das obras ou pezas que o requiran.**
- **Os alumnos terán que traer o material de exame (Obras, estudos etc)**

Recursos didácticos

Utilizaremos os seguintes recursos: Mobiliario de aula, atrás, lousa, metrónomo, afinador, instrumento, servizo de fonoteca, biblioteca, aparato de gravación, reprodutor de video e televisión, CDs, Internet e por ultimo os bibliográficos que detallare a continuación.

BIBLIOGRAFIA 6ºG.P.

Estudios característicos.....**Arban´s**
 Vingt Études de Perfectionnement.....**Dotzauer**
 Sixty Selected Studies for Trombone vol (I).....**Kopprasch**

Methode complete de trombone a Coulisse Vol.3 **A. Lafosse.**
Melodius Etudes for Trombone.....**J. Rochut**
Basic Rutines.....**Mastelleer**
Lips Slurs.....**Edwards**
Tecnica Vol 2.....**Muller**
Metodo completo**Arban's**

- Escalas y arpeggios Maiores e Menores con todas as alteracións

Tres solos orquestais elixidos entre os seguintes

"Réquiem" de **Mozart.**
"Gazza Ladra" de **G. Rossini.**
"Guillermo Tell" de **G. Rossini.**
"Sifonía 3ª" de **Malher.**
"Tanhauser" de **R. Wagner.**
"Loengrin" de **R. Wagner.**
"Walkirias" de **R. Wagner**
"Bolero" de **Ravel.**
"Till elulenspiegel" de **R. Strauss**

-Obras-orientativas

Sonata.....**Hindemith**
Morceau Symphonique..**Guilmant**
Concertonº2.....**Reich**
Sonata Fa m.....**Teleman**
Concerto Fam.....**Haendel**
Concertino.....**David**
Sonata.....**Sulek**
Ballada.....**Bozza**
Fantasia.....**Stojowski**
Sonatine.....**Serocki**
Concertino.....**Larsson**

7. Procedementos de avaliación e seguimento da programación, homoxeneización e calibración

Mensualmente destinaráse a lo menos una hora para valorar e revisar o desenvolvemento e o resultado das programacións didácticas. Nesta valoración incluíránse os obxetivos non acadados de cada unha das especialidades.

Os instrumentos de avaliación que se utilizarán son os seguintes:

Observación sistemática. A avaliación é sempre un proceso contínuo de constatación e valoración dos resultados do aprendizaxe. A avaliación, como proceso aberto e dinámico, constitúe unha base permanente da planificación do traballo. A observación sistemática realízase de forma preconcebida e programada a través de documentos que o profesor pode utilizar para anotar indicacións sobre a conduta dos/as alumnos/as durante ou despois de cada clase. Documentos de este tipo son, por exemplo, os diarios da clase e os rexistros anecdóticos.

Unha consecuencia directa do anteriormente exposto é a imprescindible asistencia do alumno as clases, tanto individuais como colectivas, pois do contrario non é posible un seguimento sistemático do desenvolvemento do alumno, esencial para a súa correcta avaliación.

Probas prácticas. Para a avaliación do proceso de aprendizaxe musical hai que ter en conta as características da música. Sen dúbida algunha, os coñecementos teóricos, históricos e culturais poden ser avaliados ffacilmente por diversos instrumentos de avaliación. Pero non hai que olvidar que gran parte da aprendizaxe musical só pode avaliarse a partir da execución e da interpretación. Para isto, os profesores da especialidade de trombón organizarán, ao largo do curso, audicions, probas e concertos, todos istos de carácter público, co fin de que os alumnos poidan demostrar a asimilación e o desenrolo dos contidos técnicos e musicais, tocando sós, en grupo ou acompañados de piano ou outro instrumento.

Prevese aquí a posibilidade de facer coincidir algunhas destas actividades coas organizadas polos outros profesores de especialidades afines para a súa celebración conxunta, co fin de motivar o acercamento entre os alumnos e a unificación de criterios entre os profesores, así como o intercambio de puntos de vista e experiencias.

Proporase aos alumnos un mínimo dunha participación neste tipo de actividades por curso, e consideraranse tales actividades como un importante elemento máis a hora de avaliar ao alumno.

Outras. A verbalización permítenos saber o que os alumnos pensan e saben, a través das súas preguntas e intervencións na clase, de postas en común e debates ou de entrevistas persoais. Outros elementos que poden servir para avaliar ao alumno e o análise de produccions tales como exposicións orais sobre un tema concreto, investigacións dirixidas, así como a súa participación en actividades extraescolares diversas.

O seguimento da Programación deberá ser a lo menos mensual a través dos medios que considere oportuno o docente, ben na reunión de Departamento, a través dun libro do profesor ou outro medio alternativo. Todalas aquelas incidencias, modificacións... que sexan necesarias serán revisadas nas

seguintes programacións e quedaran costancia delas nas diferentes reunións de Departamento e reflexadas na Memoria Final do Departamento

O **Seguimento da Programación** realizarase, como mínimo, unha vez ao mes nas reunións de Departamento no que será un dos puntos do día de ditas reunións.

Para a realización da **Homoxeneización**, antes de entregar a Programación, os/as profesores/as da mesma asignatura acordarán os diferentes Criterios de Cualificación, así como o seu nivel de concreción, que se verá reflexado na correspondente Programación Didáctica.

O proceso de **Calibración** realizarase naqueles casos nos que existan mais dun/ha profesor/a por asignatura e mesmo nivel educativo:

- Nas especialidades teóricas, os/as profesores/as da mesma asignatura e nivel educativo poderán concretar todo o referente ao sistema de corrección das diferentes probas a realizar; os resultados das mesmas poderanse analizar nas Reunións de Departamento e/ou sesións de Avaliación para comprobar o correcto funcionamento do procedemento.
- Nas especialidades instrumentais, os/as diferentes profesores/as comunicarán con tempo suficiente as datas das Audicións, Probas de Aula ou todas aquelas actividades que poidan servir para a realización da Calibración. A posta en común dos resultados, conclusións, axustes... poderán levarse a cabo nas diferentes Reunións de Departamento e/ou sesións de Avaliación.

8. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

Nas reunións de departamento, e con máis enfase ao remate de cada trimestre, valorarase o funcionamento interno de dito órgano en función dos datos obxectivos recollidos por o mesmo. Cada departamento implementará o sistema máis axeitado para dita valoración, pero é fundamental recoller os datos e opinións de cada profesor e reflexalos nas actas de departamento, con respecto a:

- Dificultades dos profesores ao longo do curso.
- Posibilidades de materiais para mercar polo centro.
- Nivel académico e de motivación dos alumnos
- Traballo axeitado do xefe de departamento á hora de informar dos acordos tomados nas CCP e outras posibles reunións.
- Etc..

9. ANEXOS

PROBA DE ACCESO A 1º G.P

ASIGNATURA: TROMBÓN

O/a aspirante deberá consultar as programacións de probas de Acceso do resto de materias do curso ao que desexa realizar a proba
O Centro dispón dun servizo de pianista acompañante para a realización desta proba, deberá consultar ás condicións no momento de formalizar a matrícula.

As probas de acceso ó primeiro curso de grado profesional consistirá na interpretación de tres obras de diferentes estilos interpretativos, sendo unha delas interpretada de memoria.

A elección das tres obras será axeitada ó nivel que se pretende acceder e no que se reflectirán os obxectivos e contidos conseguidos ó longo de todo o grao elemental.

O centro facilitará un repertorio orientado das obras de acceso a primeiro de grao profesional. Para a realización da proba o aspirante presentará tres obras, xa sexan as expostas nesta lista ou da mesma ou parecida dificultade das expostas nesta relación. En caso de ser diferentes o tribunal ditaminará a idoneidade das obras presentadas por si no alcanzan o nivel para o curso o que se vai a optar.

CONTIDOS

- Estudo de obras co acompañamento de piano.
- Desenrolo de relaxación e da respiración diafragmática
- Fortalecemento dos músculos faciais.
- Ampliación do estudo da técnica da vara.
- Desenvolvemento dos rexistros grave e agudo.
- Traballo das distintas articulacions.
- Desenvolvemento da flexibilidade.
- Entrenamento progresivo da memoria.
- Iniciación a comprensión e análise de estruturas musicais sinxelas.
- Práctica de conxunto.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Ter unha correcta posición corporal.
- Obter co instrumento unha sonoridade clara e precisa en todala tesitura empregada.
- Ter unhas boas capacidades auditivas e rítmicas.
- Ter un bo son, emisión, flexibilidade, articulacions, memoria e repentización.
- Ter control das distintas dinámicas.
- Ter control sobre a respiración diafragmática.
- Interpretar de memoria obras do repertorio, de acordo cos criterios do estilo correspondente

Obras orientativas:

- Cantilena.....**Haendel**
- Apres un reve.....**Faure**
- Priere.....**Clerisse**
- Balade en Perigord.....**Alain Crepin**
- Serenade.....**Schubert**
- Sarabande.....**H.Gagnebin**
- Trombonaria..... **Brouquieres**

Criterios de cualificación para as Probas de Acceso a 1 G.P..

A nota será calculada mediante as notas parciais atendendo aos distintos aspectos avaliáveis, e seguindo as seguintes porcentaxes:

1. Criterios técnicos: 60%
2. Criterios estéticos: 40%

Probas de acceso a outros cursos.

O/a aspirante deberá consultar as programacións de probas de Acceso do resto de materias do curso ao que desexa realizar a proba

Calquera acompañamento correrá a cargo do aspirante

Probas de acceso de 2ª a 4ª G.E.

As probas constarán de dous exercicios, que terán carácter eliminatorio, e consistirán en:

a) Interpretación no instrumento de dúas obras de libre elección e unha obra ou exercicio a primeira vista proposto polo tribunal.

O nivel das obras deberá corresponder, cando menos, ao curso anterior ao que se opte, segundo os contidos que aparezan na presente programación didáctica. Nesta proba, se algunha das obras do repertorio elixido polo aspirante require instrumentistas acompañantes, estes non serán, en ningún caso, facilitados polo conservatorio.

b) Exercicio teórico-práctico para avaliar a capacidade auditiva e vocal, así como os coñecementos de linguaxe musical.

Acceso a 2º de G.E.

Contidos

- Afinación, o fraseo, a articulación, o ritmo e a dinámica.
- Empregar correctamente os músculos faciais e abdominais.
- Amosar unha posición correcta do trombón e do corpo.
- Correcta emisión do ton.
- Execución do repertorio axeitado ao nivel do curso

Criterios de avaliación

- Avaliarase a posición corporal adoptada para a interpretación do trombón.
- Avaliarase unha sonoridade clara e precisa en relación ó curso.
- Avaliarase o control da respiración en relación ó curso.
- Avaliarase as capacidades auditivas e rítmicas.
- Avaliarase o dominio das escalas do curso.

Obras orientativas

- Serenade (Aprende tocando o trombón) – Peter Wastall.
- Autumn Gold (Aprende tocando o trombón) – Peter Wastall.
- Chorus (Aprende tocando o trombón) – Peter Wastall.
- Andante (Aprende tocando o trombón) – Peter Wastall.

Criterios de cualificación.

A nota será calculada mediante as notas parciais atendendo aos distintos aspectos avaliáveis, e seguindo as seguintes porcentaxes:

Criterios técnicos: 50%
Criterios estéticos: 50%

Acceso a 3º de G.E.

Contidos

- Afinación, o fraseo, a articulación, o ritmo e a dinámica.
- Empregar correctamente os músculos faciais e abdominais.
- Amosar unha posición correcta do trombón e do corpo.
- Correcta emisión do ton.
- Execución do repertorio axeitado ao nivel do curso

Criterios de avaliación

- Avaliarase a posición corporal adoptada para a interpretación do Trombón.
- Avaliarase unha sonoridade clara e precisa en relación ó curso.
- Avaliarase o control da respiración diafragmática en relación ó curso.
- Avaliarase as capacidades auditivas e rítmicas.

Obras orientativas

- The Sandman (Aprende tocando el trombón) – Peter Wastall.
- Mindnigth in Tobago (Aprende tocando el trombón) – Peter Wastall.
- The Handbone Man (Aprende tocando el trombón) – Peter Wastall.

Criterios de cualificación.

A nota será calculada mediante as notas parciais atendendo aos distintos aspectos avaliáveis, e seguindo as seguintes porcentaxes:

Criterios técnicos: 50%
Criterios estéticos: 50%

Acceso a 4º de G.E.

Contidos

- Afinación, o fraseo, a articulación, o ritmo e a dinámica.
- Empregar correctamente os músculos faciais e abdominais.
- Amosar unha posición correcta do trombón e do corpo.
- Correcta emisión do ton.
- Execución do repertorio axeitado ao nivel do curso

Criterios de avaliación

- Avaliarase a posición corporal adoptada para a interpretación da trombón.
- Avaliarase unha sonoridade clara e precisa en relación ó curso.
- Avaliarase o control da respiración diafragmática en relación ó curso.
- Avaliarase as capacidades auditivas e rítmicas.

Obras orientativas

- The Handbone Man (Aprende tocando el trombón) – Peter Wastall.
- Oxford Blues (Aprende tocando el trombón) – Peter Wastall
- Caprice Medieval..... J. Barat.
- Four simple pieces (1º y 2ª pieza)..... A. Hutt

Criterios de cualificación.

A nota será calculada mediante as notas parciais atendendo aos distintos aspectos avaliáveis, e seguindo as seguintes porcentaxes:

- Criterios técnicos: 50%
- Criterios estéticos: 50%

Probas de Acceso de 2º a 6º G.P.

O/a aspirante deberá consultar as programacións de probas de Acceso do resto de materias do curso ao que desexa realizar a proba

Calquera acompañamento correrá a cargo do aspirante

Para a realización da proba o aspirante presentará tres obras, xa sexan as expostas nesta lista ou da mesma ou parecida dificultade das expostas nesta relación (Ademais nesta proba de acceso o profesor poderá pedir que o alumno toque as ditas obras, na súa totalidade o só parcialmente, coma él estime oportuno en cada un dos casos)

Como mínimo, unha das obras que presente, debe ter unha formación, de a lo menos, dúas persoas (para a valoración de Música de Cámara ou

Conxunto). En caso de ser diferentes o tribunal ditaminará a idoneidade das obras.

As obras deberán levar, si é o caso, acompañamento de piano.

ACCESO A 2º G.P

CONTIDOS

- Amosar unha correcta respiración, embocadura, emisión e afinación.
- Interpretación dun repertorio axeitado a este nivel.
- Afinación, o fraseo, a articulación, o ritmo e a dinámica.
- Empregar correctamente os músculos faciais e abdominais.
- Amosar unha correcta posición do trombón e do corpo.
- Correcta emisión do ton

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Ter unha correcta posición corporal.
- Obter co instrumento unha sonoridade clara e precisa en todala tesitura empregada.
- Ter unhas boas capacidades auditivas e rítmicas.
- Ter un bo son, emisión, flexibilidade, articulacións, memoria e repentización.
- Ter control das distintas dinámicas.
- Ter control sobre a respiración diafragmática.
- Interpretar de memoria obras do repertorio, de acordo cos criterios do estilo correspondente

obras orientativas

Fantasia.....	J.F. Michel
Theme de concours.....	R. Clerise
Concert Piece.....	A. Ostrander.
Sonata nº1	Galliard
Austin Park March.....	A Frackenpohl.
Cordelinette.....	J. Meyer
Fantasy.....	J. Curnow
Concertino Petite.....	J. Cimera
Trombonaria.....	Brouquieres
Estudio N°5 <u>31 estudios brillantes...</u>	M. Bleger

ACCESO A 3º G.P

CONTIDOS

PROGRAMACIÓN DE TROMBÓN

- Amosar unha correcta respiración, embocadura, emisión e afinación.
- Interpretación dun repertorio axeitado a este nivel.
- Afinación, o fraseo, a articulación, o ritmo e a dinámica.
- Empregar correctamente os músculos faciais e abdominais.
- Amosar unha correcta posición do trombón e do corpo.
- Correcta emisión do ton

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Ter unha correcta posición corporal.
- Obter co instrumento unha sonoridade clara e precisa en todala tesitura empregada.
- Ter unhas boas capacidades auditivas e rítmicas.
- Ter un bo son, emisión, flexibilidade, articulacións, memoria e repentización.
- Ter control das distintas dinámicas.
- Ter control sobre a respiración diafragmática.
- Interpretar de memoria obras do repertorio, de acordo cos criterios do estilo correspondente

Obras orientativas

- Vocalisse.....**Rachmaninoff.**
- Cordelinette.....**Meyer**
- Concertino Petite.....**Cimera.**
- Fantasy.....**Curnow.**
- Famosa Aria.....**Paudert.**
- Romance**V. Ewald.**
- Concerto Giocoso..... **Thilman.**
- Sonata ReM.....**A. Caldara.**
- Sonata Fa M **Marcello**
- Colneford Suite.....**Bullard.**

ACCESO A 4º G.P

CONTIDOS

- Amosar unha correcta respiración, embocadura, emisión e afinación.
- Interpretación dun repertorio axeitado a este nivel.
- Afinación, o fraseo, a articulación, o ritmo e a dinámica.
- Empregar correctamente os músculos faciais e abdominais.
- Amosar unha correcta posición do trombón e do corpo.
- Correcta emisión do ton

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Ter unha correcta posición corporal.
- Obter co instrumento unha sonoridade clara e precisa en todala tesitura empregada.
- Ter unhas boas capacidades auditivas e rítmicas.
- Ter un bo son, emisión, flexibilidade, articulacións, memoria e repentización.
- Ter control das distintas dinámicas.
- Ter control sobre a respiración diafragmática.
- Interpretar de memoria obras do repertorio, de acordo cos criterios do estilo correspondente.

-Obras orientativas

Sonata Lam	Marcello
Sonata Fa M	Marcello
Vocalisse.....	Rachmaninoff
Cavatina.....	SaintSaens
Romance.....	Jorgensen
Cortege.....	Dubois
Concertino.....	Sachse
Concierto.....	Lauga
Sonata N°5.....	Galliard

ACCESO A 5º G.P

CONTIDOS

- Amosar unha correcta respiración, embocadura, emisión e afinación.
- Interpretación dun repertorio axeitado a este nivel.
- Afinación, o fraseo, a articulación, o ritmo e a dinámica.
- Empregar correctamente os músculos faciais e abdominais.
- Amosar unha correcta posición do trombón e do corpo.
- Correcta emisión do ton

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Ter unha correcta posición corporal.
- Obter co instrumento unha sonoridade clara e precisa en todala tesitura empregada.
- Ter unhas boas capacidades auditivas e rítmicas.
- Ter un bo son, emisión, flexibilidade, articulacións, memoria e repentización.
- Ter control das distintas dinámicas.
- Ter control sobre a respiración diafragmática.
- Interpretar de memoria obras do repertorio, de acordo cos criterios do estilo correspondente

-Obras orientativas

Romance.....	Weber
Concertino.....	Sachse
Cavatina.....	Saint saen
Homenage a Bach.....	Bozza
Romance.....	Jorgensen
Sonata lam	Marcello
Sonata N°5.....	Vivaldi
Sonata N°6.....	Galliard
Elegy for Mippy.....	Berstein

ACCESO A 6º G.P

CONTIDOS

- Amosar unha correcta respiración, embocadura, emisión e afinación.
- Interpretación dun repertorio axeitado a este nivel.
- Afinación, o fraseo, a articulación, o ritmo e a dinámica.
- Empregar correctamente os músculos faciais e abdominais.
- Amosar unha correcta posición do trombón e do corpo.
- Correcta emisión do ton

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Ter unha correcta posición corporal.
- Obter co instrumento unha sonoridade clara e precisa e en toda a tesitura empregada.
- Ter unhas boas capacidades auditivas e rítmicas.
- Ter un bo son, emisión, flexibilidade, articulacións, memoria e repentización.
- Ter control das distintas dinámicas.
- Ter control sobre a respiración diafragmática.
- Interpretar de memoria obras do repertorio, de acordo cos criterios do estilo correspondente.

-Obras orientativas

Concerto.....**R.Korsakov**
 Morceau Symphonique..**Guilmant**
 Impromptu.....**Bigot**
 Ballada.....**Bozza**
 Homenage a Bach..... **Bozza**
 Concerto.....**Graffe**
 Sonata.....**Sulek**
 Sonata nº5.....**Vivaldi**
 Sonata Fa m.....**Teleman**
 Concerto nº2.....**Reich**

Criterios de cualificación para as Probas de Acceso a 2º a 6º G.P..

A nota será calculada mediante as notas parciais atendendo aos distintos aspectos avaliábeis, e seguindo as seguintes porcentaxes:

1. Criterios técnicos: 50%
2. Criterios estéticos: 50%

BAREMO DE TODAS AS MATERIAS PARA AS PROBAS DE ACCESO AOS CURSOS DE 2º A 6º DE GRAO PROFESIONAL.

Orquestrais

	2º	3º	4º	5º	6º
	TEÓRICA - PRÁCTICA				
L.M.	100 %	100%	30 %	20 %	15 %
H.Mus.				20 %	15 %
Análise					30 %
Armonía			45 %	35 %	15%

Nov. Tec.			10 %	10 %	10 %
P.C.			15 %	15 %	15 %
	INSTRUMENTAL				
Instrumento	70 %	70 %	70 %	70 %	70 %
Conxunto/M ^a de Cámara	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %
Orchestra/Banda	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %

RECITAL DE PREMIO DE FIN DE GRAO PROFESIONAL.

Poderán presentarse todos aqueles alumnos e alumnas do Conservatorio Profesional Xan Viaño que finalizaran 6º de Grao Profesional cunha cualificación media de 8 ou máis, e que non teñan ningunha materia pendente do curso anterior.

O concurso terá lugar ante un tribunal de tres membros único para todos os candidatos, non podendo ser membros deste tribunal aqueles profesores que o foran dos candidatos no presente curso.

Os candidatos interpretarán unha obra ou obras dun nivel axeitado á categoría da proba. Os candidatos presentarán tres copias de cada obra ao tribunal.

O tribunal, proposto pola dirección do centro, será publicado con antelación no taboleiro de anuncios do centro, así como os horarios exactos de celebración do concurso.

Os candidatos terán que aportar o seu pianista nas especialidades que así o precisen.

Tanto a selección como posibles concertos derivados desta convocatoria poderán ser gravados polo centro e empregados con fins pedagóxicos.

O tribunal terá plena liberdade para interromper a interpretación dos candidatos cando o considere oportuno. A duración de cada intervención non superará os 20 minutos, e terá unha duración mínima de 15.

Criterios de avaliación

Interpretar as obras amosando o control técnico do instrumento. Con este criterio comprobaráse que o alumno ou alumna demostra unha excelente capacidade e control técnico pleno do instrumento e valorarásese segundo os seguintes indicadores:

- Dificultade do repertorio.
- Control do ritmo e medida das figuras.
- Claridade e igualdade de dixitación.
- Calidade do son.

Interpretar as obras con coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa estética das mesmas. Con este criterio valorarase o estilo interpretativo do alumno o alumna mediante os seguintes indicadores:

- Aplicación das articulacións segundo o estilo da obra.
- Adecuación sonora aos diferentes estilos
- Adaptación das dinámicas a cada estilo de interpretación
- Corrección na execución dos ornamentos

Interpretar as partituras con rigor e calidade respecto a movementos, notas e tempos. Con este criterio se comprobará o rigor do alumno ou alumna na interpretación das obras que se valorará mediante os seguintes indicadores:

- Respeto dos aires e movementos.
- Fidelidade das indicacións agónicas e dinámicas contidas na partitura.
- Exactitude na exposición das notas.

Amosar as dotes artísticas e a unha excepcional capacidade de comunicación musical. Con este criterio valorarase a interpretación artística do alumno ou alumna mediante os seguintes indicadores:

- Capacidade de comunicación musical.
- Concentración ao longo do recita

SEGUNDO INSTRUMENTO

La asignatura de 2º Instrumento é una optativa de 6º GP

Obxetivos

Neste curso atopámonos coa primeira toma de contacto do alumno co instrumento; dada a dificultade que supón enfrontarse a iso, trataremos de que asimile todo o posible acerca da morfoloxía do propio instrumento, unha correcta posición corporal ante el, introdución á técnica básica (técnicas de execución), etc. Así, os obxectivos propostos son:

- a) Adoptar unha posición corporal que permita respirar con naturalidade e que favoreza a correcta colocación do instrumento.
- b) Tocar a escala de si bemol do e fa maiores mantendo unha calidade do son uniforme.
- c) Interpretar de memoria exercicios básicos de técnica.
- d) Adquirir bos hábitos de estudo e de aproveitamento do tempo. Insistir na necesidade do estudo diario aínda que este sexa mínimo.
- e) Aprender a escoitarse e valorar individualmente o traballo realizado (autocrítica).
- f) Ler correctamente estudos básicos e cancións sinxelas en clave de Fa. Insistir na importancia da práctica en conxunto para mellorar aspectos tales coma a sensibilidade auditiva, ritmo, pulso..., a través de exercicios técnicos

ao unísono ou pequenas melodías (pequena introdución ao concepto de música de cámara).

g) Asistir con interese e aproveitamento ás clases colectivas.

Contidos

- a) Estudo básico do funcionamento acústico do trombón.
- b) Elección e estudo da boquilla.
- c) Colocación do instrumento.
- d) Estudo da emisión do sonido.
- e) Principios básicos da técnica da vara.
- f) Iniciación a lectura da clave de Fa en cuarta línea.
- g) Práctica da relajación e da respiración.
- h) Entrenamiento progresivo da memoria.
- i) Práctica de conxunto.

Avaliación

Criterios de avaliación

- a) **Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión.** Este criterio de avaliación pretende constatar a capacidade do alumnado para desenvolverse con certo grao de autonomía na lectura dun texto.
- b) **Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, a afinación, a articulación e o fraseo adecuados ao seu contido.** Este criterio de avaliación pretende comprobar, a través da memoria, a correcta aplicación dos coñecementos teórico-prácticos da linguaxe musical.
- c) **Interpretar obras de acordo cos criterios do estilo correspondente.** Este criterio de avaliación pretende comprobar a capacidade do alumnado para empregar o tempo, a articulación e a dinámica como elementos básicos da interpretación.
- d) **Describir logo dunha audición os trazos característicos das obras escoitadas.** Con este criterio, preténdese avaliar a capacidade para percibir e relacionar cos coñecementos adquiridos os aspectos esenciais de obras que o alumnado poida entender segundo o seu nivel de desenvolvemento cognitivo e afectivo, aínda que non as interprete por seren novas para el ou por resultaren aínda inabordables pola súa dificultade técnica.
- e) **Amosar nos estudos e nas obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual.** Este criterio de avaliación pretende verificar se o alumnado é capaz de aplicar no seu estudo as indicacións do profesorado e, con elas, desenvolver unha autonomía progresiva de traballo que lle permita valorar correctamente o seu rendemento.
- f) **Interpretar en público, ao menos unha peza de concerto, entre as obras representativas do seu nivel no instrumento, con seguridade e control da situación.** Este criterio de avaliación trata de comprobar a capacidade de memoria e autocontrol, e o dominio da obra estudada. Así mesmo, pretende estimular o interese polo estudo e fomentar as capacidades de equilibrio persoal que lle permitan enfrontarse con naturalidade ante un público.
- g) **Actuar como membro dun grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar, ao mesmo tempo que escoita e se adapta ao resto dos**

instrumentos ou das voces. Este criterio de avaliación presta atención á capacidade do alumnado para adaptar a súa afinación, precisión rítmica, dinámica, etc., á dos seus compañeiros ou compañeiras nun traballo común.

h) Interpretar pezas con outros compañeiros demostrando interés e compañeirismo seguindo as indicacións traballadas en clase.

i) Presentar o traballo diario semanal proposto cun nivel de estudio aceptable.

j) Presentar de memoria as escalas traballadas e adecuadas ao nivel.

k) Presentar unha actitude de compañeirismo e boa predisposición á hora de tocar en grupo ou no momento da sesión co profesor.

Minimos esixibles

Os mínimos esixibles para cada curso de grao elemental e grao profesional será o 75% de cada un dos contidos programados para o curso.

CLASE COLECTIVA

Obxetivos

- Iniciación do alumno na práctica de conxunto, respectando valores como o compañeirismo, tolerancia, respecto etc.
- Valorar o silencio como unha práctica indispensable na clase colectiva.
- Manifestar en todo momento a capacidade de tocar ao mesmo tempo que se escoita.
- Interpretar un repertorio de grupo adecuado ao nivel.
- Realizar sesións de audición ou visualización de concertos (directo, CD, vídeos...)
- Repasar dúbidas do Linguaxe Musical.

Contidos

- Práctica de conxunto de pezas sinxelas.
- Traballo da emisión en conxunto.
- Traballo da dinámica.
- Traballo do pulso e da afinación adecuados ao nivel.
- Traballo de escalas e acordes maiores.
- Exercicios de imitación.